Ἔτος Θ' — Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Φεβρουαρίου 1892 — Ἀριθ. 7

ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 59
Ἕκαστον φύλλον τιμᾶται λεπτῶν 20.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ
ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
Εσωτερικοῦ δρ. 10.—Ἐξωτερικοῦ φρ.-χρ. 12.—Ρωσ. ρούβ. 5

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τὸ κυανοῦν δόμινον, διήγημα Ι. Μαράνου.
Τὸ παρὰ τὸ Ἄργος Ἡραῖον, ὑπὸ Δ. Κ. Βαρδουνιώτου.
Κορνήλιος Κ. Φέλτων. Φιλελληνικὴ Πινακοθήκη, ὑπὸ Γ. Δ. Κ. (Συνέχεια).
Ἡ πρώτη μου περιπέτεια, διήγημα ἐκ τῶν τοῦ Καρένηνα, ὑπὸ Ἀγ. Γ. Κωνσταντινίδου.
Τὰ δύο ἀδέλφια. Ὁ δρόμος τῶν ἡλικιῶν, ποιήματα Ἰω. Κ. Καμπούρογλου.
Τὸ Ἄστρον τοῦ Μερουάν. Ἀραβικὴ διήγησις τοῦ Ἀβδὸν δὲ Πάθ. Μετάφρασις ἐκ τῆς Καστιλιανῆς, ὑπὸ Γ. Ν Μαυράκη. (Συνέχεια).
Ψηφιδωτόν.
Ἀρχαιολογικὸν εὕρημα, ὑπὸ Δ. Κ. Β.
Εἰδήσεις τῆς Ἑβδομάδος. Ἐγχώρια—Ἐξωτερικά—Ἀρχαιολογία—Φιλολογία—Καλλιτεχνία.
Ἐφημερίδες. Ἀνέκδοτα, Περίεργα, Ποικίλα.
Ἰδιαίτερα Γράμματα.
Νέα Βιβλία.

ΤΟ ΚΥΑΝΟΥΝ ΔΟΜΙΝΟΝ

(Διήγημα).

Πᾶν ἄλλο ἤλπιζον ἢ ὅτι θὰ εὑρισκόμην εἰς τὸν χορὸν τῆς κυρίας Μ. Αἱ σχέσεις ἡμῶν οὐδέποτε ὑπῆρξαν φιλικαί, ἰδίᾳ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ γάμου της, πρὸ τοῦ ὁποίου εἶχον ἐρωτηθῇ πῶς μοὶ ἐφαίνετο, ποίαν γνώμην εἶχον περὶ αὐτῆς. Τότε ἤμην πολὺ νέος ἀκόμη καὶ ἐνόμιζον ὅτι πρέπει νὰ λέγῃ τις τὴν ἀλήθειαν. Ἐὰν εἰς τὸν φίλον μου κ. Μ. ἀγοράζοντα ἀντικείμενόν τι, ἐδίδετο ὡς ὑπόλοιπον κίβδηλον ἢ ἐφθαρμένον νόμισμα καὶ τὸ ἔβλεπον ἐγώ, τί ἔπρεπε νὰ πράξω; Ἁπλούστατα νὰ τῷ εἴπω: Φίλε μου, μὴ τὸ πάρῃς αὐτὸ τὸ νόμισμα. Τοῦτ' αὐτὸ ἔπραξα καὶ τότε· ἀλλὰ ὁ φίλος μου, ὅστις θὰ μοὶ ηὐγνωμόνει ἂν τὸν ἔσωζον ἀπὸ μίαν δραχμὴν κίβδηλον, μὲ ἐπρόδωκε διότι ἐζήτησα νὰ τὸν σώσω ἀπὸ σύζυγον παρομοίαν....

Αἱ φράσεις, ἃς εἶχον ἀνταλλάξῃ μετὰ τῆς οἰκοδεσποίνης, ἦσαν ψυχραί ὡς κύπελλον καφὲ λησμονηθέντος καὶ τυπικαὶ ὡς ἐπιγραφὴ ἐφημερίδος. Ἔπειτα, ἀφοῦ δι' ἑνὸς βλέμματος ἐπιθεώρησα τὴν μεγάλην αἴθουσαν καὶ δὲν εὗρον οὐδὲν μέρος εἰς τὸ ὁποῖον νὰ προσηλώσω εὐαρέστως τοὺς ὀφθαλμούς μου ἢ τοὐλάχιστον τὸ σῶμά μου, ἀπεσύρθην εἰς ἄλλην μικροτέραν καὶ ἐπεδόθην μετὰ ζήλου εἰς τὸ κάπνισμα τῶν σιγάρων μου.

Εὑρισκόμην εἰς τὴν ψυχικὴν ἐκείνην κατάστασιν, ἥτις ἀκριβῶς δὲν ἔχει ὄνομα ἀλλ' ἥτις ἴσως εἶνε ἡ τελειότης, ἣν ζητοῦσι διὰ τὸν ἄνθρωπον οἱ φιλόσοφοι. Ἄλλοι τὴν καλοῦσιν ἀθυμίαν, ἄλλοι μελαγχολίαν, ἄλλοι ἄλλως. Εἶνε ὅμως ἀληθῶς θεία κατάστασις διότι κατ' αὐτὴν ἡ ψυχή, ἐλευθέρα τῶν ἀλύσεων τῆς πλάνης καὶ τῆς φαντασίας, πλησιάζει μᾶλλον πρὸς τὸ θεῖον καὶ εὑρίσκει ἀνόητα ὅλα τὰ ἀνθρώπινα. Μοὶ ἔφερον δίσκον πλήρη γλυκυσμάτων καὶ ἀπήντουν νὰ φάγω ἕν. Δηλαδὴ νὰ λάβω ἓν τεμάχιον ζύμης πλήρους παντοειδῶν σακχαρωδῶν οὐσιῶν καὶ περιβεβλημένης δι' ἄλλου κεχρωματισμένου μίγματος, νὰ τὸ θέσω εἰς τὸ στόμα μου, καὶ νὰ τὸ καταπίω, διὰ νὰ αἰσθανθῶ κάποιαν γλυκύτητα.... Εὐχαριστῶ. Ἤρχοντο συχνὰ καὶ μὲ ἠρώτων διατὶ δὲν χορεύω, ἐνῷ ἐγὼ βλέπων διὰ τῆς ἀνοικτῆς θύρας ὅλα ἐκεῖνα τὰ ζεύγη τὰ ἀποτελούμενα ἀπὸ ἕνα ἄνδρα καὶ μίαν γυναῖκα ἕκαστον, ἐνηγκαλισμένους, τρέχοντας, πηδῶντας, ἀναβιβάζοντας καὶ καταβιβάζοντας τοὺς πόδας των, ἀσθμαίνοντας, ἱδρώνοντας — ἐσκεπτόμην τί ἄλλο νὰ εἶνε τοῦτο ἢ καθαρὰ παραφροσύνη κρυπτομένη τόσον καιρὸν ἐντὸς τῶν σοβαρῶν ἄλλως τε καὶ φρονίμων τούτων ἀνθρώπων καὶ ἐκδηλωθεῖσα οὐχὶ κατόπιν ψυχικῶν περιπετειῶν ἢ ἐξασθενήσεως τοῦ ἐγκεφάλου ἀλλὰ ἁπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε κατὰ πρόχειρον συμφωνίαν καὶ οἰκείᾳ θελήσει.

Τὰς σκέψεις μου ταύτας καὶ πολλὰς ἄλλας ἀκόμη ἦλθε νὰ ἐνισχύσῃ, εἰσελαύνουσα εἰς τὴν αἴθουσαν, συνοδεία προσωπιδοφόρων. Αἱ ἀνοησίαι, ἃς ἔλεγον οὗτοι, θὰ ἦσαν φαίνεται ἀστειότεραι ἀπὸ τὸν χορόν, ἀφοῦ αὐτοστιγμεὶ τὰ ζεύγη διελύθησαν καὶ οἱ χορευταὶ περιεκύκλωσαν τοὺς νεοαφιχθέντας. Κραυγαὶ διάτοροι, φωναὶ ζώων, συριγμοί, καγχασμοί, ἀπετέλεσαν τότε διαβολικὸν θόρυβον. Κύριε ἐλέησον! Ἄλλη ἐκ συνθήκης παραφροσύνη. Περικαλύπτονται διὰ δορῶν ζώων οἱ ἄνθρωποι.... θέτουσι ἐπὶ τῶν σωμάτων των ἐνδύματα παλαιῶν ἐποχῶν ἢ ἀπομεμακρυσμένων τόπων καὶ ἐπὶ τῶν προσώπων των τεμάχιον ὑφάσματος ἢ χαρτίου ἐπὶ τούτῳ κατεσκευασμένου μὲ δύο ὀπὰς εἰς τὸ μέσον διὰ νὰ βλέπωσι καί... εὐχαριστοῦται, διασκεδάζουσιν!

Ἐξ οἰκτιρμοῦ ἐκίνουν ἀκόμη τὴν κεφαλήν, ὅτε εἰς τῶν προσωπιδοφόρων παρουσιάζεται πρὸ ἐμοῦ. Θὰ ἠξιοῦντο τῆς ἐσχάτης περιφρονήσεως καὶ σιωπῆς τὰ χαριτολογήματα, ἅτινα θὰ ἤρχετο νὰ ἐπαναλάβῃ καὶ εἰς ἐμέ. Ἀλλὰ πρὶν ἢ ἀκόμη ἀκούσω λέξιν ἀναγνωρίζω τὸ ἐκ κυανῆς μετάξης δόμινον τὸ ὁποῖον ἐφόρει. Ἦτο αὐτό, ἦτο τὸ ἴδιον. Οἱ λευκοὶ κυματισμοὶ ἐπὶ τοῦ, ὑφάσματος τὸ μικρὸν καύσιμον διὰ σιγάρου ἐπὶ τοῦ στήθους, αἱ κυανόλευκοι παρυφαί... Ἦτο τὸ δόμινον τὸ ἰδικόν μου; ὅπερ πρὸ ἐτῶν εἶχον μεταχειρισθῆ καὶ πρὸ ὀλίγων ἀκόμη ὡρῶν παρετήρουν ἐν τῷ δωματίῳ μου, ἐξαχθὲν ἐκ τῆς κρύπτης του, ἵνα δοθῇ δανεικόν.

— Ποῖος εἶσθε; ἠρώτησα περιέργως.

— Εἰς τὸν ὁποῖον γνωρίζετε πολύ· ἀλλὰ πάρα πολὺ ἀπήντησε γελῶν, ἐν ᾧ εἰς ἐμὲ ἡ φωνή του προὐξένει παράδοξον αἴσθησιν.

— Καὶ τὸ δόμινον ποῦ τὸ ηὕρατε;

— Εἶνε ἰδικόν μου.

Θὰ ἐγέλων μὲ τὴν ἀπάντησίν του, ἀλλ' ὁ τόνος τῆς φωνῆς του καὶ τὸ ὀξὺ βλέμμα του εἶχον παραλύσει καὶ τὴν δύναμιν τοῦ γέλωτός μου. Τοιαύτην ἐπίδρασιν δὲν ἠσθάνθην ποτὲ ἐπ' ἐμοῦ. Ἡ ταραχή μου ἔφθανε σχεδὸν μέχρι τρόμου.

— Τί ἔπαθα; ἐτρελλάθην; ἐσκέφθην.

— Ὄχι δὲν ἐτρελλάθητε! ἀπήντησε σαρκαστικῶς, ὡς νὰ ἐμάντευσε τὴν σκέψιν μου.

Τοῦτο μὲ ἔκαμε νὰ φρικιάσω. Ἠσθανόμην ἤδη ὅτι τὸ βλέμμα του ἐκεῖνο εἰσεχώρει μέχρι τῶν ἐγκάτων μου.

— Ἀλλὰ ποῖος εἶσθε; ἐπανέλαβον πάλιν.

— Εἰς τὸν ὁποῖον γνωρίζετε πολὺ ἐπανέλαβε καὶ οὗτος. Εἰς, ὁ ὁποῖος σᾶς γνωρίζει πολύ. Ὁ ὁποῖος ἀναγινώσκει τὰς σκέψεις σας καὶ εἰσέρχεται ἐν τῇ διανοίᾳ σας.

— Καὶ καυχᾶται πολύ, προσέθηκα ἀνακτήσας ὀλίγην ἀπάθειαν.

— Καὶ δὲν καυχᾶται ποσῶς! ἀπεκρίθη. Ποῖος σᾶς εἶπε νὰ κατηγορήσητε ἄλλοτε τὴν κ. Μ. εἰς τὸν σύζυγόν της καὶ τώρα νὰ μὴ εὑρίσκεσθε καθόλου καλὰ ἐνταῦθα;

Ἀνηγέρθην ἐμβρόντητος.

— Καὶ αἱ περὶ χοροῦ καὶ προσωπιδοφόρων φιλοσοφικαὶ σκέψεις σας θὰ ἐξακολουθήσωσιν; Ἠρώτησε σκώπτων. Ἡ σᾶς γεννᾷ ταύτας ἡ ἀπουσία τῆς κ. Α. πρὸς τὴν ὁποίαν τρέφετε τόσην *περιέργειαν*, διὰ νὰ μὴ εἴπω ἄλλο τι καὶ προδοθῆτε;

Ἐρρίγησα. Ὁ ὑπαινιγμός του μὲ ἐκλόνισεν ἐκ βάθρων. Προέκειτο περὶ μυστηρίου τοῦ ὁποίου ἐνόμιζον ὅτι οὐδεὶς ἦτο κάτοχος.

— Καί... τὸ δόμινον ποῦ τὸ ηὕρατε; ἐψέλλισα ἐσπευτμένως, προσπαθῶν νὰ εὕρω τρόπον ἀλλαγῆς τῆς ὁμιλίας πρὶν ἢ παρατηρηθῇ ἡ ταραχή μου.

— Εἶνε ἰδικόν μου σᾶς εἶπον. Τὸ ὕφασμα ἐχρησίμευε κατὰ τὴν νεοτητά μου ὡς παραπέτασμα εἰς τὸν θάλαμον τῆς μητρός μου. Ποσάκις δὲν ἐκρύβην ὄπισθεν αὐτοῦ παίζων; Ἔπειτα διὰ νὰ μεταβληθῇ εἰς δόμινον, ἐχρειάσθη μία πονηρία μου... μία... ἀπαγωγὴ νυκτερινὴ τοῦ παραπετάσματος.

Προδήλως ὁ ἄγνωστος οὐδὲ τὴν ἱστορίαν ταύτην ἠγνόει. Εἰσήρχετο ἤδη εἰς τὰς παλαιὰς ἀναμνήσεις μου, ὅπως πρὸ μικροῦ εἰσέδυεν εἰς τὰς σκέψεις μου καὶ ἀπεκάλυπτε τὸν μύχιον πόθον μου. Ἀλλ' ἂν πάντα ταῦτα ἦσαν συμπτώσεις; Τὸ μετὰ φόβου ἀνάμικτον ἐνδιαφέρον μου ἐκορυφώθη.

— Ἀφοῦ τόσον καλῶς μὲ γνωρίζετε δύνασθε νὰ μοὶ εἴπητε καὶ τίποτε... μᾶλλον συγκεκριμένον ἠρώτησα.

— Πολλά, ἀπεκρίθη. Τί θέλετε; Περὶ τῶν αἰσθηματικῶν σας πόθων, τῶν τόσον ἀορίστων ὅσον καὶ θερμῶν; Εὑρίσκεσθε πάντοτε πρὸ διλήμματος περὶ τοῦ ἂν ἐκείνη εἶνε φιλάρεσκός τις συνήθης ἀρεσκομένη εἰς ἓν ἔτι θυμίαμα, ἢ τὸ ἰδανικὸν ὅπερ ἐπλάσατε. Περὶ τῶν σχεδίων τῆς φιλοδοξίας σας; Σήμερον τὴν πρωΐαν μόνος, ρεμβώδης ἐπαλαίατε ἂν πρέπει νὰ συνθηκολογήσῃ ὁ χαρακτήρ σας μὲ τὰς ἐναντίον τῶν ἀρχῶν σας ἀπαιτήσεις ἐπικερδοῦς εὐκαιρίας καὶ ἐνικήσατε... πίπτων ἐνδόξως! Περὶ τούτων ἴσως;

Ἔχει καλῶς. Ἐπρόκειτο νὰ εἴπητε ἓν ναὶ ἢ ἓν ὄχι. Αἱ σκέψεις σας ἀλληλοδιαδόχως ὑπηγόρευσαν ἀμφοτέρας τὰς ἀποκρίσεις. Ἀλλ' ὅταν ἔλεγον ναί, ἐξηγείρετο ἡ συνείδησις καὶ ὅταν ἔλεγον ὄχι, παρίστατο ζοφερὰ ἡ εἰκὼν τοῦ μέλλοντος. Ἀναποφάσιστος ἐζητήσατε τὴν συμβουλὴν τῆς τύχης· ὡς νὰ εἶσθε παιδίον ἠνοίξατε ἓν βιβλίον καὶ κλείων τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐθέσατε τὸν δάκτυλον ἐπὶ τῶν γραμμῶν διὰ νὰ ἴδητε ἂν ἦτο ἐνθαρρυντικὴ ἢ ἀποθαρρυντικὴ ἡ δεικνυομένη λέξις...

— Ἡ λέξις; ποία ἦτο ἡ λέξις; ἠρώτησα ἀγωνιῶν πρὸ τοῦ καταπληκτικοῦ μυστηρίου, διότι ὁ ἄγνωστος ἔλεγεν ἀκριβῶς τὴν ἀλήθειαν.

— Ἡ λέξις... νομίζετε ὅτι τὴν ἀγνοῶ ἀφοῦ γνωρίζω τὰ πάντα; Ἡ λέξις ἦτο *πατὴρ* καὶ ἤρκεσεν αὕτη νὰ διώξῃ ὅλους τοὺς ἐνδοιασμούς σας, νὰ φέρῃ εἰς τὴν μνήμην σας τὴν εἰκόνα τοῦ πατρός σας καὶ εἰς τὴν ψυχήν σας τὸ θάρρος καὶ τὴν ἀπόφασιν νὰ διώξητε τὸν πειρασμόν.

— Ἀλλὰ τίς εἶσθε λοιπόν; ἔκραξα καταληφθεὶς ὑπὸ ἀρρήτου τρόμου καὶ αἰσθήματος δεισιδαιμονίας. Τίς εἶσθε;

— Εἶμαι... Σύ.

— Ἐγώ; Πῶς ἐγώ;

— Ναί. Σύ.

Φοβηθεὶς μὴ γίνομαι παίγνιον ἀστείου τινος... ἢ μᾶλλον ἀγνοῶ τί φοβηθείς, διότι ἄνθρωπος δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γνωρίζῃ ὅσα ὁ ἄγνωστος ἐγνώριζεν, ἐξέτεινα βιαίως τὴν χεῖρα καὶ ἁρπάσας ἀπέσπασα τὴν προσωπίδα του.

Ἀλλ' ὁ ἄγνωστος καὶ πάλιν εἶχε δίκαιον. Τὸ ἀποκαλυφθὲν πρόσωπον ἦτο τὸ ἰδικόν μου. Αὐτὸ τὸ ἴδιον, μὲ τοὺς ὀφθαλμούς μου, τὴν ρῖνά μου, τὸ στόμα μου, ἀλλὰ γαλήνιον ἤρεμον ἀπαθές.

Τὸ παρετήρησα ἐπί τινας στιγμὰς ἀτενῶς καὶ ἔπειτα, μὴ δυνηθεὶς νὰ κρατηθῶ πλέον, ἔρρηξα κραυγὴν καὶ ἐτινάχθην... ἐκ τῆς κλίνης μου.

— Δόξα τῷ θεῷ ἦτο ὄνειρον! ἐψιθύρισα ἀναπνέων βαρέως. Ἦτο ὄνειρον! ἐπανέλαβον δυνατά, ἵνα ἐνθαρρύνω ἐμαυτόν.

Καὶ στρέφων τὸ βλέμμα πέριξ, ἵνα βεβαιωθῶ ὅτι εὑρίσκομαι ἐν τῷ κοιτῶνί μου, παρετήρησα ἄντικρυ τῆς κλίνης μου ἀνηρτημένον τὸ κυανοῦν μου δόμινον.

Ι. Μαρανος

Ἡ παρ' ἡμῖν Ἀμερικανικὴ Ἀρχαιολογικὴ σχολὴ ἤρξατο ἀνασκαφῶν ἐν τῷ Ἡραίῳ τοῦ Ἄργους ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀρχαιολόγου καὶ διευθυντοῦ αὐτῆς κ. Βαλσταδίν, ὅστις, καθ' ἃ ἠγγέλθη ἡμῖν ἐκεῖθεν, ἀνεῦρεν ἤδη περικαλλῆ μαρμαρίνην κεφαλὴν ἄριστα διατηρουμένην καὶ βάθρον χρυσελεφαντίνου ἀγάλματος. Ἐπὶ τῷ εὐοιώνῳ ἀκούσματι, ὅπερ θὰ συνεκίνει βεβαίως τὸν κόσμον τῶν γραμμάτων καὶ θὰ γεννήσῃ ἐλπίδας ὅτι ἡ θεσπεσία τοῦ Πολυκλείτου τέχνη μέλλει καὶ πάλιν νὰ λάμψῃ ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ Ἑλληνικοῦ ἡλίου, ὡς ἐπικαιροτάτην δημοσιεύομεν τὴν κατωτέρω γλαφυρὰν τοῦ πάλαι Ἡραίου περιγραφήν.

ΤΟ ΠΑΡΑ ΤΟ ΑΡΓΟΣ ΗΡΑΙΟΝ

Μεταξὺ Ἄργους καὶ Μυκηνῶν, ἡμίσειαν περίπου ὥραν μακρὰν ἀπὸ τούτων, μίαν δὲ καὶ ἡμίσειαν ἀπ' ἐκείνου, πρὸς ἀνατολάς, ὑπὸ τὸ ἀρχαῖον ὄρος Εὔβοιαν καὶ ἐν τοποσίᾳ ἀρίστῃ καὶ εὐρυτάτῃ καὶ θελκτικωτάτῃ ἀπόψεως, ἠγείρετο τὸ πάλαι περιφημότατος καὶ περικαλλέστατος ναὸς τῆς Ἥρας.

Ἡ ὑψίστη καὶ σεβαστοτάτη τῶν θεαινῶν, ἡ κατὰ Σαμιακὸν μῦθον ἐπὶ 300 ἔτη μυστικῇ ἐρωμένη, εἶτα δὲ μόνη *νόμιμος* σύζυγος τοῦ Διός, Ἥρα, ἐλατρεύετο κυριώτερον ἐν Ἄργει, ἔνθα ὑπῆρχον τρεῖς ναοὶ αὐτῆς. Τὸ περιφημότερον ὅμως τῶν Ἡραίων ἦν ὑπὸ τὸ ὄρος Εὔβοιαν καὶ ἐν τῇ χώρᾳ Προσύμνῃ, περὶ οὗ ὁ λόγος.

Ὑπῆρχεν αὐτόθι ἀρχαιότατος ναὸς τῆς Ἥρας, οἰκοδομηθεὶς κατὰ τὴν παράδοσιν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Δώρου, ὅστις ὅμως ἑκάη ἐξ ἀπροσεξίας τῆς ἱερείας Χρυσηΐδος, ἀποκοιμηθείσης χωρὶς νὰ σβέσῃ τὸν παρὰ τὰ στέμματα τῆς θεᾶς καίοντα λύχνον, ἐξ οὗ ἐκεῖνα καὶ ὁ ναὸς ὅλος κατεκάησαν ἐν ἔτει 423 π.Χ.

Μετὰ τοῦτο οἱ Ἀργεῖοι ἀνῳκοδόμησαν τὸ Ἡραῖον, μεγαλοπρεπέστερον, ὀλίγον χαμηλότερον τοῦ πυρποληθέντος Ἀρχιτέκτων ὑπῆρξεν ὁ Ἀργεῖος Εὐπόλεμος ὑπὸ τὴν ἀνωτάτην ἐποπτείαν τοῦ μεγάλου καὶ θαυμαστοῦ καλλιτέχνου Πολυκλείτου.

Ὁ Πολύκλειτος, ὡς γνωστόν, ἦν ὁ κορυφαῖος τῶν γλυπτῶν τοῦ Πελοποννησιακοῦ ἐργαστηρίου, μέγας μαθητὴς μεγάλου διδασκάλου, τοῦ περιωνύμου Ἀγελλάδα, ὡς καὶ οἱ ἐπιφανέστατοι συμμαθηταὶ αὐτοῦ Μύρων καὶ Φειδίας. Ἐθεωρεῖτο μάλιστα ἀνώτερος τοῦ ἀθανάτου Φειδίου κατὰ τὴν τορευτικὴν τέχνην καὶ ὡς ἀπαράμιλλος καλλιτέχνης τοῦ νεανικοῦ καὶ τοῦ ἀπολύτου ἀνθρωπίνου κάλλους ἐκ τῆς τελειοτάτης τῶν μερῶν συμμετρίας καὶ ἁρμονίας καί, διαγωνισθεὶς μάλιστα πρὸς τὸν Φειδίαν εἰς παράστασιν Ἀμαζόνος, ἐνίκησεν αὐτόν! Αὐτὸς ὁ Παυσανίας θαυμάζει αὐτόν, ὡς ἀπαράμιλλον ἐν τῇ παραστάσει τῆς ἁρμονίας καὶ τοῦ κάλλους.

Ὅ,τι ἦν διὰ τὰς κλεινὰς Ἀθήνας ὁ Φειδίας καὶ ὁ Παρθενὼν ἦν ἐπίσης διὰ τὸ Ἄργος ὁ Πολύκλειτος καὶ τὸ Ἡραῖον. Πιθανολογεῖται δέ, ὅτι ὁ περικλεὴς Ἀργεῖος καλλιτέχνης ἐπεμελήθη τῶν γλυπτικῶν κοσμημάτων τοῦ Ἡραίου, καθ' ἣν ἀναλογίαν καὶ ὁ Φειδίας τῶν τοῦ Παρθενῶνος.

Τὸ ὑπὸ τοῦ Εὐπολέμου καὶ Πολυκλείτου ἀνοικοδομηθὲν Ἡραῖον ἦν ναὸς περίπτερος, ἑξάστυλος, ἑξόχου Δωρικοῦ ρυθμοῦ, μήκους 35 περίπου μέτρων, ἄνευ τοιχοδομίας ἐγειρόμενος. Τὰς μετόπας καὶ ἀετώματα αὐτοῦ ἐκόσμουν ἔξοχα πλαστικὰ ἔργα, εἰκονίζοντα τὴν γέννησιν τοῦ Διός, τὴν μάχην τῶν Γιγάντων καὶ τὸν πόλεμον καὶ ἅλωσιν τῆς Τροίας. Πρὸ τῆς εἰσόδου ἵσταντο ἀγάλματα ἀνδρῶν καὶ τῶν κατὰ καιροὺς ἱερειῶν τῆς θεοῦ καὶ τοῦ Ὀρέστου καὶ ἄλλων ἡρώων. Τὸν πρόναον δὲ ἐκόσμουν Χαρίτων ἀγάλματα καὶ κλίνη τῆς Ἥρας καὶ ἀνάθημα ἡ ἀσπὶς τοῦ Εὐφόρβου, ἣν ὁ Μενέλαος ἀφήρεσε παρ' αὐτοῦ ἐν Ἰλίῳ.

Τὸ ἐν τῷ ναῷ ὅμως ἄγαλμα τῆς Ἥρας ἦν ἀπαράμιλλον ἀριστούργημα, μονονουχὶ ἔμψυχον. Ἦτο ἔργον τοῦ θαυμαστοῦ Πολυκλείτου. Ὅπως ὁ Φειδίας τὸν Δία, οὕτω καὶ ὁ Πολύκλειτος διέπλασε τὴν Ἥραν χρυσελεφάντινον, μεγαλοπρεπεστάτην, ὑψίστην θεόν. Κολοσσαία ἐκάθητο ἐπὶ λαμπροῦ θρόνου ἡ Ἥρα. Μεγάλοι καὶ πυρώδεις ἦσαν τῆς βοώπιδος θεοῦ οἱ ὀφθαλμοί, γυμνοὶ δὲ οἱ ἐξ ἐλέφαντος βραχίονες καὶ συνήρπαζε τὸν θεατὴν ἡ μεγαλοπρεπεστάτη, ἐμβριθὴς καὶ ἀκμάζουσα τὸ κάλλος θεός. Τὴν εὔκομον κεφαλὴν αὐτῆς ἔστεφε διάδημα, εἰκονίζον τὰς Χάριτας καὶ τὰς Ὥρας· ἔφερε δ' ἐν ταῖς χερσὶ καρπὸν ροιᾶς καὶ σκῆπτρον καὶ ἐπὶ τούτῳ κόκκυγα, σύμβολον τοῦ ἔαρος καὶ ἱερὸν αὐτῇ πτηνόν, ὡς καὶ ὁ ταώς. Χρυσοῦς χιτὼν διεζωσμένος καὶ ἱμάτιον λαμπρὸν περιέβαλλε τὸ ἐξαίσιον σῶμα καὶ συνεπλήρου τὸν κόσμον αὐτῆς, ἐξ ἐλέφαντος καὶ χρυσοῦ καταλάμποντα.

Ὁ Παυσανίας, ὅστις εἶδε σωζόμενον ἔτι τὸ περίβλεπτον Ἡραῖον, περιγράφων αὐτό, προστίθησιν, ὅτι παρὰ τὸ ἄγαλμα τῆς Ἥρας ἵστατο τὸ ἐπίσης χρυσελεφάντινον ἄγαλμα τῆς Ἥβης, ἔργον τοῦ καλλιτέχνου Ναυκύδους· παρίστατο δ' ἐπὶ κίονος ἕτερον ἀρχαῖον τῆς Ἥρας ἄγαλμα. Ἐκτὸς δὲ τούτων ἐκόσμουν τὸν ναὸν ἀναθήματα ἐξαίρετα, βωμὸς ἀργυροῦς, ἔχων ἐπειργασμένον τὸν γάμον τῆς Ἥβης καὶ Ἡρακλέους, ταῶς ἐκ χρυσοῦ καὶ λίθων λαμπόντων, ἀνάθημα τοῦ βασιλέως Ἀδριανοῦ, στέφανος δὲ χρυσοῦς καὶ πορφυροῦς πέπλος, τοῦ Νέρωνος.

Τὸ Ἡραῖον ἦν ἱερώτατος τοῖς Ἀργείοις ναὸς καὶ ἐπισημότατος. Ἐτελεῖτο ἐν Ἄργει πάνδημος ἑορτὴ κατὰ τετραετίαν ἢ πενταετίαν ἐπὶ τοῦ μέσου τοῦ 6ου ἔτους ἑκάστης Ὀλυμπιάδος καὶ χρησιμεύουσα, ὡς βάσις τῆς χρονολογίας τῶν Ἀργείων. Ἀγῶνες ἐτελοῦντο ἐν τῇ πόλει, ἐν οἷς ὁ ἐπιτυχὼν νὰ τοξεύσῃ χαλκῆν ἀσπίδα, κρεμαμένην ὑπὲρ τὸ θέατρον, ἐλάμβανεν, ὡς ἆθλον αὐτὴν καὶ στέφανον μύρτου. Εἶτα δὲ πολυπληθῶν νέων ἐνόπλων πομπή, ἣν συνώδευεν ἐφ' ἅρματος, ὑπὸ δύο λευκῶν βοῶν συρομένου, ἡ πρώτη ἱέρεια τῆς θεᾶς, ἔφερεν ἐκοτόμβην εἰς τὸ Ἡραῖον. Ἔγκριτον θέσιν εἶχεν ἐν τῇ πομπῇ ὁ τοῦ ρηθέντος ἀγῶνος νικητὴς μετὰ τῶν βραβείων του. Οἱ ἑκατὸν βόες ἐθυσιάζοντο εἰς τὸν ναὸν καὶ τὰ κρέα αὐτῶν διενέμοντο εἰς τὸν συρρέοντα λαὸν πρὸς πάνδημον εὐωχίαν, καθ' ἣν πολλοὶ ἀνέθετον τῇ Ἥρᾳ στεφάνους, οὓς ἔπλεκον ἐκ τῶν φύλλων δροσερᾶς πόας, φυομένης εἰς τὰς ὄχθας τοῦ παραρρέοντος ποταμοῦ Ἀστερίωνος. Μίαν τοιαύτην ἀθάνατον πομπὴν περιγράφει ὁ Ἡρόδοτος, καθ' ἣν ὁ Κλεόβις καὶ Βίτων, κάλλιστοι υἱοὶ καλλίστης καὶ εὐδαίμονος μητρός, τῆς ἱερείας τῆς Ἥρας Κυδίππης, ἐζεύχθησαν εἰς τὸ ἅρμα της καὶ ἔσυραν αὐτὴν ἐξ Ἄργους εἰς τὸ Ἡραῖον πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν ἱερῶν αὐτῆς καθηκόντων, ὑπὸ τὸν θαυμασμὸν καὶ τὰς ἐπευφημίας σύμπαντος τοῦ συνοδεύσαντος λαοῦ, μακαρίζοντες τὴν ρώμην καὶ ἀρετὴν τῶν νέων καὶ τὴν τοιούτων τέκνων μητέρα.

Μέχρι τίνος ἐποχῆς διετηρήθη σῶον τὸ Ἡραῖον ἄγνωστον· πιθανολογεῖται δέ, ὅτι ἐγένετο παρανάλωμα πυρὸς ἐπὶ τῆς ἐπικρατήσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ. Τὴν ἀνεύρεσιν ὅμως τῶν ἐρειπίων του ὀφείλομεν εἰς τὰς ἀνασκαφάς, τὰς ἐν ἔτει 1855 ἐνεργηθείσας ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Ἀλ. Ρ. Ραγκαβῆ.

Δ. Κ. Βαρδογνιωτης

ΦΙΛΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

ΚΟΡΝΗΛΙΟΣ Κ. ΦΕΛΤΩΝ

ΙΔ'

Ὁ ἀκάματος Φέλτων περὶ τὰ μέσα Ἰανουαρίου 1857 ἀπῆλθεν εἰς Οὐασιγκτῶνα ὅπως κηρύξῃ τὸ «Εὐαγγέλιον τοῦ Ἑλληνισμοῦ» ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν τῆς πρωτευούσης ἐκείνης. Ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου δὲ τούτου ἔγραψεν ἡμῖν ὑπὸ μηνολογίαν 21 Ἰανουαρίου.

«Ἀγαπητέ μοι Κ....

Εὐχαριστῶ διὰ τὰς πρὸς ἐμὲ κολακευτικὰς ἐκφράσεις σου. Οὐδεὶς ἄλλος γινώσκει κάλλιον σοῦ τὴν πρὸς τοὺς Ἕλληνας εἰλικρινῆ μου ἀγάπην. Τὴν αὔριον θὰ ἀπαγγείλω τὸ πρῶτον μου ἀνάγνωσμα ἐν τῷ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ Σμιθσονείῳ Ἰνστιτούτῳ. Χαίρω ἀπὸ καρδίας ὅτι ἐπαρουσιάσθη κατάλληλος εὐκαιρία, ὅπως περιγράψω τὴν Ἑλλάδα ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ὡς ἀντελήφθην αὐτῆς. Ἡ Ἑλλὰς κέκτηται δικαιώματα ἀπέναντι ἡμῶν· τὰ δικαιώματα δὲ ταῦτα προτίθεμαι νὰ ὑποστηρίζω καὶ ἀναπτύζω ὅπως ἔτι κάλλιον ἀντιληφθῶσι τούτων οἱ τὰς τύχας τῆς Ἀμερικῆς διέποντες.

Ἀνέγνωσα ἀσμένως τὰ κατὰ τῆς *Προστασίας* ἄρθρα σου· ἐπαινῶ τὸν πατριωτισμόν σου, ἀλλ' ὁμολογῶ εἰλικρινῶς ὅτι, ἂν ἤμην εἰς τὴν θέσιν σου, θὰ παρέλειπον ἢ τοὐλάχιστον θὰ ἐμετρίαζον τὰς κατὰ τοῦ Γλάδστωνος πικρὰς παρατηρήσεις σου. Ὁ Γλάδστων οὐδὲν ἠδύνατο νὰ πράξῃ. Ἐὰν ἐκέκτητο ἀπόλυτον ἐξουσίαν, εἰμὶ βέβαιος ὅτι ἀσμένως θὰ παρεχώρει τὴν Ἑπτάνησον τῇ ἐλευθέρᾳ Ἑλλάδι. Ὁ πρὸς τὴν ἐλευθερίαν ἔρως του ἀείποτε ὑπῆρξε θερμότατος καὶ ἀγνότατος.....

Ὁ Γλάδστων εἶνε πολιτικὸς ἄριστος, ἀνὴρ σοφὸς καὶ μέγας ῥήτωρ. Διεδραμάτισε δὲ σπουδαῖον πρόσωπον ἐν τῷ περιδόξῳ ἐκείνῳ θεάτρῳ τῆς ἀρρενωπῆς φιλοδοξίας, τῷ βρεττανικῷ Κοινοβουλίῳ. Καὶ νῦν πρόκειται νὰ προσθέσῃ ἐν τῇ φιλολογίᾳ τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος ἔργον, ὅπερ θὰ συνδέσῃ τὸ ὄνομά του ἐνδόξως μὲ τὰ διανοητικὰ ἀριστουργήματα τοῦ ἡμετέρου αἰῶνος. Πλήν, φρονῶ ὅτι, ἐκ πάντων τούτων οὐδὲν ἀποκατέστησε τὸ ὄνομά του τοσοῦτον περίδοξον τῷ κόσμῳ καὶ προσφιλὲς τῇ ἀνθρωπότητι, ὅσον ἡ ἔκθεσις τῶν τερατωδῶν ἐκείνων βασάνων τῶν διαπραχθεισῶν ὑπὸ κυβερνήσεως καλουμένης Χριστιανικῆς καὶ ἥτις οὐκ ἐπαύσατο διαπράττουσα τοιαύτας ἐπὶ τιμίων ἀνδρῶν κατὰ διαταγὴν τοῦ βασιλέως τῆς Νεαπόλεως».

Ἐνταῦθα ὀφείλομεν νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι πολλοὶ ἔξοχοι ἄνδρες τῆς ἐγκριτωτέρας τάξεως καὶ τῆς πολιτικῆς παρῆσαν ἐν τῷ Σμιθσονείῳ Ἰνστιτούτῳ, αἱ δὲ ἀγορεύσεις τοῦ καθηγητοῦ ζωηρὰν ἐνεποίησαν ἐντύπωσιν εἰς τοὺς ἀκροατὰς αὐτοῦ, ἰδίως δὲ ὅταν ὡμίλησεν ἐνθουσιωδῶς καὶ εὐγλώττως ὑπὲρ τῆς ἐν Ἀνατολῇ πασχούσης καὶ τυραννουμένης ἀνθρωπότητος.

ΙΕ'

Ὁ Φέλτων εἰργάσθη ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ὅσον οὐδεὶς ἄλλος τῶν Ἀμερικανῶν. Ἀλλ' ὅτι κυρίως ἀποκαθιστᾷ αὐτὸν ἄξιον τῆς ἡμετέρας ἀγάπης καὶ τοῦ σεβασμοῦ εἶνε οἱ πρὸς διάδοσιν τῆς νέας Ἑλληνικῆς ἀγῶνες αὐτοῦ. Καίτοι τινὲς τῆς ἀρχαίας σχολῆς, ὧν ὁ θαυμασμὸς περιωρίζετο εἰς τὴν ἀρχαίαν δόξαν τῆς Ἑλλάδος παρενέβαλλον πλεῖστα προσκόμματα, οὐχ ἧττον οὐδόλως ἀπεθαρρύνθη, ἀλλ' ἐξηκολούθησε τὸ ἔργον αὐτοῦ μετ' ἀπαραδειγματίστου ἐπιμονῆς. Ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἔγραψεν ἡμῖν ὑπὸ μηνολογίαν Μαΐου 28, 1856.

«Ἀγαπητέ μοι Κ....

Ἐλπίζω ὅτι θὰ προβῇς εἰς ἀποπεράτωσιν τοῦ μελετωμένου ἔργου σου, τῆς Συλλογῆς ἣν προτίθεσαι νὰ ἐρανισθῇς ἐκ τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων τῆς συγχρόνου ἐποχῆς, ἣν ἀσμένως θὰ εἰσαγάγω εἰς τὰς τάξεις μου, ὡς συνέχειαν τῆς σπουδῆς τῆς νέας Ἑλληνικῆς, ἀφοῦ προηγουμένως ἀναγνώσωσι τὸ μικρὸν βιβλίον τὸ παρ' ἐμοῦ ἐκδοθέν, ὡς προεισαγωγὴν τῆς γλώσσης.

. . . . . .

Τὴν σπουδὴν τῆς νέας Ἑλληνικῆς εἶχε συστήσει θερμότατα ὁ Ἰωάννης Πίκερην πρὸ τεσσαρακονταετίας. Ἡ δὲ πραγματεία αὐτοῦ ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τῆς Ἀμερικανικῆς Ἀκαδημίας τῶν Τεχνῶν καὶ Ἐπιστημῶν δημοσιευθεῖσα τῷ 1818 εἶνε τὸ σπουδαιότατον ἐκ τῶν προϊόντων τοῦ γλαφυροῦ αὐτοῦ καλάμου.

Ἐνταῦθα ὑπάρχει οὐ σμικρὰ ἀντίδρασις κατὰ τῆς νέας Ἑλληνικῆς, τινὲς μάλιστα τῶν λογίων ἀπεκάλεσαν αὐτὴν *μιξοβάρβαρον*. Ἐγὼ ὅμως προσεπάθησα καὶ προσπαθῶ ὅπως ἐξαλείψω τὴν ἰδέαν ταύτην κηρύττων εἰς πάντας ὅτι ἐκαθαρίσθη ἀπὸ τῶν βαρβαρισμῶν τῶν παραμορφωσάντων αὐτήν, διαρκούσης τῆς Ὀθωμανικῆς δουλείας, καὶ ὅτι εἶνε γλῶσσα πλήρης κομψότητος καὶ λίαν κατάλληλος πρὸς συγγραφὴν οἱουδήποτε σπουδαίου συγγράμματος. Φαίνεται, ἐλησμόνησαν οἱ καλοί μου φίλοι, ὅτι εἶνε τὸ ὄργανον τῆς γιγαντιαίοις βήμασιν προοδευούσης Ἑλληνικῆς φιλολογίας· ὅτι εἶνε ἡ γλῶσσα ἡ ἐν τοῖς σχολείοις καὶ τῷ πανεπιστημίῳ σπουδαζομένη, ἡ γλῶσσα ἡ ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος καὶ ἐν τοῖς δικαστηρίοις λαλουμένη. Ἀλλὰ περὶ τούτων καὶ ἄλλων θὰ ὁμιλήσωμεν ὅταν σὲ ἴδω προσωπικῶς».

Ὅτε δὲ ἐδημοσιεύσαμεν ἐν τῷ *Ταχυδρόμῳ* τῆς Βοστώνης ἐκτενῆ βιβλιοκρισίαν τῶν ποιημάτων τοῦ Ῥώμα, ἔγραψεν ἡμῖν.

«Ἀνέγνωσα τὸ περὶ Ῥώμα ἄρθρον σου μετ' ἐπιστασίας καὶ ἐνδιαφέροντος. Φρονῶ ὅτι εἶνε λαμπρόν. Προτίθεμαι νὰ ἀγοράσω *Τὰ Ἄνθη* ἐν Ἀθήναις ἢ ἐν Κερκύρᾳ... Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀπέρχομαι εἰς Ἑσπερίαν κατὰ συμβουλὴν τῶν ἰατρῶν. Ἡ ὑγιεία μου, ὡς καλῶς γινώσκεις, οὐδόλως ἐβελτιώθη. Ὁ πολυκάματος βίος, ὃν διήγαγον ἐπί τινα ἔτη, κατέβαλε τὴν ἰδιοσυγκρασίαν μου.....

Ἀδύνατον νὰ φαντασθῇς τὴν χαρὰν ἣν αἰσθάνομαι προκειμένου καὶ πάλιν νὰ ἐπισκεφθῶ τὴν Ἑλλάδα καὶ πρὸ πάντων τὰς Ἀθήνας, ἔνθα ἔχω τόσους πολυτίμους φίλους καὶ ἔνθα πρὸ τετραετίας διῆλθον τρεῖς ὁλοκλήρους μῆνας ἐν μέσῳ τῶν περιδόξων μνημείων τῆς παρελθούσης δόξης της».

Τὴν δὲ 22 Ἰουλίου 1858 ἔπεμψεν ἡμῖν ἡ κυρία Φέλτων τὴν ἑξῆς ἐπιστολὴν ἐκ Ναχάντης.

«Ἀγαπητέ μοι κ. Κ....

Τὰ παρὰ τοῦ κ. Φέλτωνος ληφθέντα νέα εἰσὶ λίαν εὐχάριστα· ἅμα ἀφίχθη εἰς Παρισίους ἡ ὑγεία του ἐβελτιώθη σπουδαίως. Τὸ εἰς Μεσόγειον ταξείδιόν του ἦτο ὑπερβαλλόντως εὐχάριστον· ἀφίκετο εἰς Ἀθήνας τῇ 5ῃ Ἰουνίου, ἀκριβῶς τέσσαρας ἑβδομάδας καὶ μίαν ἡμέραν ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἀνεχώρησεν ἐξ Ἀμερικῆς· διῆλθε δὲ μίαν ἡμέραν ἐν Λιβερπούλῃ, μίαν ἑβδομάδα ἐν Λονδίνῳ, δύο καὶ ἡμίσειαν ἡμέραν ἐν Παρισίοις, μίαν καὶ ἡμίσειαν ἐν Μασσαλίᾳ καὶ μίαν ἐν Μεσήνῃ. Ἔχω ἐπιστολάς του μέχρι τῆς 15ης Ἰουνίου. Διὰ τοῦ τελευταίου ἀτμοπλοίου οὐδεμίαν ἐπιστολὴν ἔλαβον, ὑποθέτω δὲ ὅτι δὲν ἐπρόφθασε νὰ γράψῃ. Εἶδεν εὐχαρίστως τοὺς παλαιοὺς αὐτοῦ φίλους καὶ προσεκτήσατο πολλοὺς νέους. Ἐπεσκέφθη ἐπανειλημμένως τὰ ἀρχαῖα ἐκεῖνα μέρη περὶ τῶν ὁποίων τοσοῦτον ἐνθουσιωδῶς ἔγραψε καὶ ὡμίλησε.

Λέγει ὅτι μεγάλαι βελτιώσεις ἐγένοντο πρὸς τὸ νέον μέρος τῆς πόλεως. Οὐδὲν ἀναφέρει περὶ τῆς ὑγείας του, ἀλλὰ ἐξ ὅσων γράφει περὶ τῶν ἐκδρομῶν, διασκεδάσεων καὶ ἐπισκέψεών του εἰκάζω ὅτι εἶχε πολὺ καλῶς. Ἐν συνόλῳ εἶμαι ἐντελῶς εὐχαριστημένη, καὶ φρονῶ ὅτι τὸ ταξείδιόν του ἦτο τὸ μόνον μέσον πρὸς βελτίωσιν τῆς πασχούσης ὑγείας του. Ἅπαντες οἱ ἐν Ἀθήναις φίλοι του ὑγιαίνουσιν, ὑπεδέχθησαν δὲ αὐτὸν λίαν φιλοφρόνως.

Ἅμα λάβω νεωτέρας εἰδήσεις θὰ σᾶς γράψω ἀμέσως».

Τῇ 15 Αὐγούστου ἔγραψεν ἡμῖν.

«Πρό τινων ἡμερῶν ἔλαβον ἐπιστολὴν παρὰ τοῦ κ. Φέλτωνος. Μία ἐκ τῶν μηνολογιῶν εἶνε *ἐκ Ζακύνθου*, ἡμέρᾳ Κυριακῇ, Ἰουλίου 18, ἐν ᾗ λέγει:

«Ὅτε ἐπέστρεφον εἰς τὸν λιμένα, δύο κύριοι ὁ πατὴρ καὶ ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἀγαπητοῦ ἡμῶν φίλου Κ..., προσῆλθον πρός με καὶ μὲ παρεκάλεσαν ὅπως διαμείνω ἐκεῖ ὀλίγας ἡμέρας· καίτοι διακαῶς ἐπεθύμουν νὰ ἴδω τὴν ὡραίαν Ζάκυνθον, τὸ *Ἄνθος τῆς Ἀνατολῆς* οὐχ ἧττον μοὶ ἦτο ἀδύνατον νὰ διαμείνω ἐκεῖ ὁλόκληρον ἑβδομάδα, ὅθεν ὑπεχρεώθην νὰ ἀρνηθῶ τὴν φιλικὴν αὐτῶν πρόσκλησιν, ἐχάρην ὅμως πολὺ ὅτι ἔσχον τὴν εὐχαρίστησιν νὰ γνωρίσω αὐτοὺς προσωπικῶς. Ἐὰν τύχῃ νὰ ἴδῃς τὸν κ. Κ.... πρόσφερον παρακαλῶ, τοὺς ἀσπασμούς μου, καὶ διακοίνωσον πάντα ταῦτα εἰς αὐτόν.»

Ἐλπίζω νὰ ἴδω τὸν κ. Φέλτωνα τὴν ἑβδομάδα ταύτην· ἤδη ἀφίκετο εἰς Τεργέστην χαίρων ὅτι ἀπέφυγε τοὺς κινδύνους τῆς καθάρσεως. Ἡ ὑγεία του ἔχει καλῶς».

ΙϛΙ

Ὁ καθηγητὴς Φέλτων ἀφίκετο εἰς Ἀμερικὴν περὶ τὰ τέλη Αὐγούστου 1858. Ἀδύνατον νὰ περιγράψωμεν τὸν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἐνθουσιασμόν του. Ὅτε διηγεῖτο ἡμῖν τὰς ἐκδρομάς του οἱ ὀφθαλμοί του ἠκτινοβόλουν καὶ ὅλον του τὸ πρόσωπον ἤστρα-

πτεν ἐκ τῆς χαρᾶς. Ἔδειξεν ἡμῖν διάφορα νέα βιβλία, ἅτινα ἔφερεν ἐξ Ἀθηνῶν καὶ ἐποιήσατο ἰδιαιτέραν μνείαν τῶν ποιημάτων τοῦ Βαλαωρίτου, ὃν ἐθεώρει τὸν μέγιστον τῶν Ἑλλήνων ποιητῶν. Τῇ δὲ ἐπιμόνῳ αἰτήσει τοῦ Φέλτωνος ἐγράψαμεν ἐκτενεστάτην πραγματείαν μεταφράσαντες καί τινα ἀποσπάσματα ἐκ τῶν ὡραιοτέρων τοῦ ποιητοῦ ἐκείνου ποιημάτων. Ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου δὲ τούτου ἔγραψεν ἡμῖν ὑπὸ μηνολογίαν Σεπτεμβρίου 27,1858.

«Ἡ περὶ Βαλαωρίτου πραγματεία σου ἐν τῷ «Ταχυδρόμῳ» ἦν ὡραιοτάτη, ἡ δὲ μετάφρασις τῶν διαφόρων ἀποσπασμάτων λίαν ἐπιτυχής. Πρέπει νὰ ἐννοήσωσιν ἐνταῦθα ὅτι ἡ Ἑλλὰς ζῇ καὶ ὅτι ἡ νέα Ἑλληνικὴ δὲν εἶνε νεκρὰ ὡς διατείνονταί τινες τῶν ἡμετέρων λογίων.»

Τὴν δὲ 54 Ἰουλίου 1859 ἔγραψεν ἡμῖν ἐκ Κανταβριγίας.

«Σοὶ ἐπιστρέφω τὰ χειρόγραφα τῆς περὶ Σολωμοῦ πραγματείας σου, ἅτινα ἀνέγνωσα μετὰ μεγίστης εὐχαριστήσεως καὶ ἐνδιαφέροντος. Ἐσημείωσα διὰ μολυβδίδος δύο ἢ τρία μέρη, ἅτινα καλὸν εἶνε νὰ τροποποιήσῃς ἢ νὰ παραλείψῃς. Ἐὰν τυπωθῇ πέμψέ μοι τὰς διορθώσεις. Φρονῶ ὅτι εἶνε ἄριστα γεγραμμένη καὶ θὰ εἶνε λίαν ἐνδιαφέρουσα δι' ἓν τῶν ἡμετέρων Περιοδικῶν ἢ Ἐπιθεωρήσεων.

Διὰ τοῦ τελευταίου ἀτμοπλοίου ἔλαβον δύο ἐπιστολὰς ἐξ Ἀθηνῶν ὧν ἡ μὲν τοῦ Δρὸς Χίλλ εἶνε σύντομος ἡ δὲ τοῦ κ. Πανταζῆ ἐκτενεστάτη. Ὁ τελευταῖος μοὶ ἔπεμψεν ἄρθρον ἀφορῶν τὰς ἐξετάσεις τοῦ ἐκπαιδευτηρίου τοῦ κ. Χίλλ· τοῦτο δημοσιευθήσεται ἐν τῷ «Ταχυδρόμῳ» μετὰ μίαν ἢ δύο ἡμέρας. Αἱ κατὰ τοῦ Γλάδστωνος παρατηρήσεις σου εἰσὶν ἄδικοι. Ἀλλὰ περὶ τούτων καὶ πολλῶν ἄλλων θὰ ὁμιλήσωμεν ὅταν σὲ ἴδω.....

Τὰ σῦκα ἔφθασαν ἐγκαίρως καὶ οἱ παῖδες συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν *μεγάλων* ἤδη κατεβρόχθησαν τὸ ἓν κουτί. Εἶνε λαμπρὰ καὶ ἄπαντες εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν καλωσύνην σου, ἥτις τεκμηριοῖ ὅτι πάντοτε μέμνησαι ἡμῶν. Πρέπει ὅμως νὰ ἔλθῃς ἵνα συναιτθανθῇς τὴν ἡδονήν μας.

Ἀνέγνωσες τὴν ἐν τῇ ἐφημερίδι *Τὸ Ἀντίγραφον* ἐπιστολὴν «Περὶ Νεοελληνικῆς» καὶ τὴν ἀπάντησιν τοῦ Μώρρεῦ ἐν τῷ *Ἀγγελιαφόρῳ*;

Ὁ Ἀριστείδης τοῦ *Ἀντιγράφου* εἶνε Ἀριστείδης ὁ τρελλός. Φαίνεται ὅτι οὐδεμίαν γνῶσιν κέκτηται τῆς σημερινῆς γλώσσης τῶν Ἑλλήνων. Ὑπάρχουσί τινες, οἵτινες συστηματικῶς ἐπιτίθενται κατὰ παντὸς νεωτερισμοῦ. Ἡ νέα Ἑλληνικὴ δὲν εἶνε μιξοβάρβαρος ὡς ἀποκαλεῖ αὐτὴν ὁ Ἀριστείδης, ἀλλ' ἀξία τῆς σπουδῆς πάντων τῶν λογίων. Αἱ περὶ Γλάδστωνος παρατηρήσεις τοῦ κ. Μώρρεῦ ἦσαν λίαν κατάλληλοι ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου. Παρεκάλεσα τὸν κ. Κλάρη νὰ ἀναδημοσιεύσῃ τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐν τῷ *Ταχυδρόμῳ* μέ τινας παρατηρήσεις του.

Ἀπέδειξες ὅτι τὸ ἀρχαῖον ἀπόφθεγμα «Σῦκον ζητεῖ χειμῶνος μαινομένου» δὲν εἶνε ἀληθής.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἔλαβον καὶ τὴν ἑξῆς ἄνευ μηνολογίας.

Τρίτη Πρωΐα.

Ἀγαπητέ μοι Κ.....

Σοὶ πέμπω τὸ σύνηθες εὐχαριστήριον γράμμα ἐκ τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Κανταβριγίας διὰ τὴν τοῦ *Μάρκου Βότσαρη* μετάφρασίν σου.

Ἔπεμψα σύντομον βιβλιοκρισίαν εἰς τὸν *Ταχυδρόμον*, ἥτις ἐδημοσιεύθη τὴν Τετάρτην. Ἐσημείωσα πρὸς δημοσίευσιν καὶ ἓν μικρὸν ἀπόσπασμα ἀλλ' ἕνεκα ἐλλείψεως ἑλληνικῶν στοιχείων παρελείφθη.

Ἐν τῇ πρώτῃ περιοδῳ ὑπάρχει μικρὸν λάθος. The Turk was dreaming of the hour, φρονῶ ὅτι ἔπρεπε νὰ μεταφρασθῇ: *Περὶ τῆς ὥρας ἐκείνης· προσεδόκα δηλονότι τὸν καιρόν, καθ' ὃν ἐπρόκειτο νὰ βασιλεύσῃ ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος*. Τοῦτο μὲ διέλαθεν ὅταν παρετήρησα τὸ χειρόγραφον. Διόρθωσον τὸ λάθος τοῦτο πρὶν ἢ πέμψῃς τὸ μικρόν σου βιβλίον εἰς τὸν Βαλαωρίτην[1].

Ἐνθυμήθητι ὅτι τὴν Κυριακὴν θὰ γευματίσῃς μεθ' ἡμῶν. Ἔλαβον τὴν ἐφημερίδα τῶν *Φιλομαθῶν* ἐμπεριέχουσαν ὀλίγας παρατηρήσεις κατὰ τοῦ Ἀριστείδου.»

(Ἕπεται συνέχεια) Γ. Δ. Κ·

ΡΩΣΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Μ. Κ. ΚΑΡΕΝΝΙΝΑ

Η ΠΡΩΤΗ ΜΟΥ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ

(Διήγημα)

Μόλις εἶχον κλείσει τὰ 20 μου ἔτη, ὅτε μοὶ ἐδόθη περίστασις νὰ ἐπισκεφθῶ τὸ πρῶτον ἤδη τὸ Λονδῖνον.

Ὑπηρέτουν δύο ἤδη ἔτη εἰς τὸ ἐμπορικὸν γραφεῖον τοῦ θείου μου ἐν Ρ... φ, καὶ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο κατώρθωσα νὰ ἀποκτήσω φήμην δραστηρίου καὶ καλοῦ ὑπαλλήλου. Τὸ ἔτος τοῦτο ἦτο ἐκτάκτως βαρὺ δι' ἡμᾶς τοὺς ἐμπόρους. Τὰ χρεώγραφά μας εἰς τὰς ἀγορὰς τῆς Ἑσπερίας ἔπιπτον ραγδαίως, καὶ εἰς τὸ χρηματιστήριον ἐβασίλευε γενικὸς πανικός· ἐμπορικοὶ οἶκοι ἀλλεπαλλήλως ἀνέστελλον τὰς πληρωμάς των καὶ ἕκαστον παρόμοιον κρὰχ ἐκλόνιζεν ἐκ θεμελίων δεκάδας ἰσχυρῶν οἴκων.

Ὁ θεῖός μου ἦτο ζοφερώτερος νέφους, ἐκ τοῦ ἐν Λονδίνῳ ὑποκαταστήματός μας ἀφικνοῦντο καθ' ἑκάστην αἱ μᾶλλον ἀνησυχητικαὶ εἰδήσεις, ἔδει νὰ ληφθῶσι δραστήριμέτρα ὅπως συγκρατήσωμεν αὐτό, τῷ δοθα δὲ συνδρομὴ πρὸς ἀπαλλαγὴν ἐκ τῆς κρίσεως ταύτης.

Κατόπιν λίαν ἀνησυχητικοῦ τηλεγραφήματος, ὁ θεῖός μου, ἀπεφάσισε νὰ ἀποστείλῃ ἄνευ ἀναβολῆς εἰς Λονδῖνον κατάλληλον ἄνθρωπον μὲ ἀρκούντως στρογγύλον ποσὸν χρημάτων καὶ μετὰ τῶν λεπτομερεστέρων ὁδηγιῶν. Ἡ ἐκλογή του ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ ἀρχαίου μας ταμίου, ὅστις πολλάκις ἤδη εἶχε ἐκτελέσει παρόμοιας ἐντολάς. Τὰ πάντα ἡτοιμάσθησαν πρὸς ἀναχώρησιν, ὅτε αἴφνης καὶ ὅλως ἀπροσδοκήτως ὁ ταμίας ἠσθένησε. Νὰ ἀναμείνουν τὴν θεραπείαν του δὲν ἦτο φρόνιμον· διὰ τοῦτο ἐδέησε, καίτοι κατόπιν πολλῶν ταλαντεύσεων, νὰ ἀποταθῶσιν ἐπὶ τέλους πρὸς τὰ εἴκοσί μου ἔτη, καὶ ὁ θεῖός μου ἀπέστειλεν ἐμέ. Εὐκόλως νοεῖται πόσον ἐχάρην ὅταν ἔμαθον τὴν ἀπόφασίν του.

Ἡ ἰδέα ὅτι ἐπὶ δύο ὅλους μῆνας θ' ἀπαλλαχθῶ τῆς κονιορτώδους καὶ πνιγηρᾶς ἀτμοσφαίρας τοῦ γραφείου, τῆς ἐπαχθοῦς ἐπαγρυπνήσεως δωδεκάδος ὁλοκλήρου θείων, μὲ ἔφερεν εἰς ἀπερίγραπτον ἔκστασιν.

Μετὰ μίαν ὥραν τὰ πάντα ἦσαν ἤδη ἕτοιμα. Ὁ ἴδιος ὁ θεῖός μου, μὲ συνώδευσεν εἰς τὸν σταθμόν, ἀπαγγείλας μοι καθ' ὁδὸν μακρὸν ἐπιταξείδιον λογον περὶ ματαιότητος ματαιοτήτων, περὶ τῆς ἀπατηλότητος τῆς πρωτευούσης τοῦ Λονδίνου (τῆς φωλεᾶς ταύτης τῶν κακούργων, ὡς ἐξεφράζετο) ἰδίως.

Ἤκουον αὐτοῦ συγκεχυμένως, καθ' ὁλοκληρ αν περὶ ἄλλων σκεπτόμενος. Ἐπὶ τέλους ἡ δοκιμασία μου ἐτελείωσεν. Ἀντήχησεν ὁ δεύτερος κώδων καὶ ὁ θεῖός μου ἀνεχώρησε, λαβὼν ἔτι ἅπαξ τὸν λόγον τῆς τιμῆς μου, ὅτι θὰ φυλάξω τὰ χρήματα, ἅτινα ἦσαν ἐρραμένα ἐντὸς δερματίνης ζώνης, ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ, καὶ ὅτι ἅμα ὡς φθάσω εἰς Λονδῖνον δὲν θὰ ἀπομακρυνθῶ τοῦ ξενοδοχείου ἂν δὲν παραδώσω αὐτὰ εἰς τὸν ἐπίτροπόν του. Ἡ ἁμαξοστοιχία ἐξεκίνησεν. Ἀνέπνευσα μετ' ἀνακουφίσεως. Ἐπὶ τέλους ἰδοὺ ἐγὼ ἐλεύθερος! Ἐπὶ τέλους ἀπηλλάγην ἐκ τῶν ἐνοχλητικῶν τούτων παραινέσεων!

Ὁ καιρὸς ἦτο θερμός, εὔδιος, ὥρα ἔαρος· ὁ ἥλιος κατηύγαζε τοὺς χλοάζοντας βελουδίνους ἀγρούς. Παρετήρουν ἀκορέστως τὰς ξένας, τὰς θαυμασίας εἰκόνας, τὰς μετὰ καταπληκτικῆς ταχύτητος παρελαυνούσας πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου. Καινόν τι καὶ ἄγνωστον αἴσθημα, ἀλλ' οὔτε ταραχῆς οὔτε προσδοκίας, μὲ εἶχε καταλάβει.

Ἐν τῷ ὀχήματι τῆς πρώτης θέσεως, ὅπου ἐταξείδευον, ἐκάθηντο καὶ τινες κύριοι, ἕκαστος τῶν ὁποίων εἶχε τὴν ἐνασχόλησίν του καὶ οὐδόλως προσεῖχεν εἰς ἐμέ. Ἀλλὰ τοῦτο οὐδόλως μὲ ἐστενοχώρει· ἠσθανόμην μάλιστα ὅτι ἤμην ἀνίκανος νὰ τροφοδοτήσω τὴν συνδιάλεξιν, τόσον μὲ ἐτάρασσεν ἡ νέα κατάστασίς μου. Αἱ ἡμέραι παρήρχοντο ταχέως καὶ σχεδὸν ἀπαρατηρήτως. Τὸ ταξείδιόν μου ἐπλησίαζεν ἤδη πρὸς τὸ τέρμα του.

1 Τῇ προτροπῇ τοῦ Φέλτωνος ἐπέμψαμεν πρὸς τὸν κ. Βαλαωρίτην ἀντίτυπον τῆς ἡμετέρας μεταφράσεως τοῦ «Μάρκου Βότσαρη» καί τινα φύλλα τοῦ Ταχυδρόμου τῆς Βοστώνης ἐν οἷς ἐδημοσιεύσαμεν ἐκτενεστάτην πραγματείαν περὶ τῶν ποιημάτων αὐτοῦ. Οὗτος δὲ ἔγραψεν ἡμῖν ὑπὸ μηνολογίαν 22 Ὀκτωμβρίου 1860.

«Ἔλαβον τὴν ἡμετέραν μετάφρασιν, καί, ἂν αἱ περιστάσεις μὲ τὸ ἐπέτρεπον, ἤθελον προσπαθήσει νὰ μεταφράσω τὸ ὡραῖον ἐκεῖνο ποιημάτιον εἰς ἡρωϊκοὺς Ἑλληνικοὺς στίχους. Ἀλλὰ τὸ ἔργον τοῦ μεταφραστοῦ κατ' ἐξοχὴν εἰς καθομιλουμένην Ἑλληνικὴν διάλεκτον οὐδέπατε ἐπεχείρισθην καὶ ἴσως ἀποτύχω. Ἰὼν τοσούτῳ ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐκ μέρους μου ὑποσχέσεως θέλω ἀσχοληθῆ εἰς τὸ ἔργον τοῦτο μόλις ἀπαλλαχθῶ πολλῶν ἐκκρεμῶν μου ὑποθέσεων...

Προθυμοποιοῦμαι νὰ ἐκφράσω πρὸς ὑμᾶς τὴν εὐγνωμοσύνην μου δι' ὅσα ἐν Ἀμερικῇ ἐπράξατε συσταίνοντες τὸ ὄνομά μου. Ἡ καρδία μου σκιρτᾷ ἐκ χαρᾶς ὅτε διανοοῦμαι ὅτι ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ ἐκείνῃ χώρᾳ ἀντήχησαν τὰ ᾄσματά μου.»

Διετέλουν καθ' ὅλον τὸ διάστημα εἰς νευρικήν τινα ἔξαψιν· τὰ κατηραμένα χρήματα φρικωδῶς μ' ἐστενοχώρουν.

Πεφοβισμένος ὑπὸ παντοίων διηγήσεων καὶ ἐξ εἰδοποιήσεων τῶν ἐφημερίδων περὶ ληστεύσεων καὶ φόνων, προφυλάξεων καὶ παραινέσεων τῶν οἰκείων μου, κυριολεκτικῶς δὲν ἐκινούμην πλέον τῆς θέσεώς μου, ψαύων ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν τὸ βαλάντιόν μου.

Ὅτε διέβημεν τὰ σύνορα τῆς Ρωσίας, οἱ ἐπιβάται ἠύξανον ἐπὶ μᾶλλον, μεταξὺ δὲ αὐτῶν ἐτύγχανον καὶ ἀρκετὰ εὐειδεῖς καὶ φαιδραὶ ταξειδιώτισσαι, ἀλλ' ἡ φαντασία μου ἦτο τόσον νοσηρῶς τεταραγμένη, ὥστε ἐφοβούμην μάλιστα νὰ ἀνοίξω ὁμιλίαν μεθ' οἱουδήποτε, διαβλέπων εἰς ἕκαστον φιλικῶς πρὸς ἐμὲ συνδιαλεγόμενον ἐπιβάτην,—ἀρχηγὸν ληστρικῆς συμμορίας, καὶ εἰς ἑκάστην εὐμενῶς μειδιῶσάν μοι γυναῖκα—τὴν συνένοχόν του.

Ἄνευ ἰδιαιτέρων περιπετειῶν, ἀλλὰ καταπεπονημένος καὶ βασανισμένος εἰς ὕψιστον βαθμὸν ἐκ τῆς διαρκοῦς ταραχῆς καὶ ἀϋπνίας ἔφθασα τέλος εἰς Λονδῖνον.

Ἦτο πρωΐα. Πυκνὴ ὁμίχλη ἐκάλυπτε διὰ φαιᾶς ἀδιαπεράστου ὀθόνης ἅπασαν τὴν πόλιν, ὅσον δὲ καὶ ἂν προσεπάθουν, τίποτε δὲν ἠδυνάμην νὰ διακρίνω δι' αὐτῆς, ἅπαντα τὰ περὶ ἐμὲ — αἱ κολοσσαῖαι οἰκοδομαὶ καὶ οἱ θόλοι τῶν ἐκκλησιῶν, ὁ μεγαλοπρεπὴς Τάμεσις—τὰ πάντα μοὶ ἐφαίνοντο ὡς εἰς ὑπόλευκος καὶ ἄμορφος ὄγκος. Διαμείνας εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ θείου μου ὑποδειχθὲν ξενοδοχεῖον, ἐπὶ μιᾶς τῶν καλλιτέρων ὁδῶν τοῦ Ἄστεως ἀνέπνευσα μετ' ἀνακουφίσεως, ὅταν ἡ θύρα τοῦ δωματίου μου ἐκλείσθη ἐπὶ τέλους ὄπισθεν τοῦ ἐξελθόντος περιέργου καὶ πυρομάλλου θαλαμηπόλου.

Ἐπιθεωρήσας ἐπιμελῶς τὰ κλεῖθρα τῶν θυρῶν, συμφώνως πρὸς τὴν δοθεῖσάν μοι ἐντολὴν ἐξεδύθην. ἐρρίφθην ἐπὶ τῆς κλίνης, καὶ τὸ πρῶτον ἤδη ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐκ Ρ... φ. ἀναχωρήσεώς μου, ἐκοιμήθην ἀτάραχον καὶ δυνατὸν ὕπνον.

Εἶχε παρέλθη ἡ μεσημβρία ὅταν ἀφυπνίσθην· ὁ ἥλιος εἰσώρμα εἰς χρυσιζούσας δέσμας διὰ τῶν ἀνεσυρμένων παραπετασμάτων τοῦ ἐξώστου πίπτων εὐθέως ἐπὶ τῆς στρωμνῆς μου. Ἠσθανόμην ἐμαυτὸν ἐνισχυμένον καὶ εὔθυμον. Ὁ ὕπνος μοὶ ἔδωκε δυναμεις καὶ κατεπράϋνε τὰ νεῦρά μου. Ἡ ἰδέα ὅτι ἀφικόμην ἐπὶ τέλους εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ ταξειδίου μου, ὅτι ἤρκει νὰ κατέλθω ὅπως ἀπολαύσω μετ' ἀνέσεως τὴν θαυμασίαν καὶ μεγαλοπρεπῆ ταύτην πόλιν, ἥτις πάντοτε μὲ εἴλκυε πρὸς ἑαυτὴν διὰ τῆς ζωηρότητος καὶ ἐνεργητικότητός της, ἔκαμνε τὴν καρδίαν μου νὰ πάλλῃ ἡδέως. Ἤδη δὲν ἀπέμενε πλέον ἄλλο ἢ νὰ ἀποπτύσω τὸν χαλεπὸν τοῦτον, νὰ παραδώσω τὰ ἐπάρατα ταῦτα χρήματα, καὶ τότε οὐδεὶς ἐν τῷ κόσμῳ θὰ ἦτο εὐτυχέστερός μου. Ἐνδυθεὶς ταχέως καὶ παραγγείλας γεῦμα, ἐξαπέστειλον τὰς δοθείσας μοι ἐπιστολὰς καὶ ἤρχισα νὰ διευθετῶ τὰ πράγματά μου. Ταχέως ὅμως ἐβαρύνθην τὴν ἐνασχόλησιν ταύτην. Τὸ δωμάτιόν μου μοὶ ἐφαίνετο στενόν, πνιγηρόν, ὁ δὲ ἀκούσιος περιορισμός μου — φρικώδης δοκιμασία. Ἐξῆλθον εἰς τὸν ἐξώστην. Ὁ καιρὸς ἦτο ἐξαίσιος. Ὁ ἥλιος ἔδυε, καταυγάζων διὰ ζωηροῦ πορφυρώδους φωτὸς τοὺς ὑψηλοὺς πύργους καὶ τὰς καπνιζούσας καπνοδόχας τῶν ἀναριθμήτων ἐργοστασίων. Ἐνώπιόν μου ἐξετείνετο λαμπρὸς καταπράσινος κῆπος· ἦχοι ὀρχήστρας ἐξικνοῦντο ὁτὲ μὲν καθαρῶς, ὁτὲ δὲ μόλις ἀκουόμενοι, καταπνιγόμενοι ὑπὸ τοῦ ἐν τῇ ὁδῷ θορύβου.

Τὰς δενδροστοιχίας ἐπλήρουν ποικιλόχρωμοι περιπατηταί. Ποιά τις μελαγχολία κατελάμβανεν αἴφνης τὴν ψυχήν μου· ἠσθανόμην ἐμαυτὸν φρικωδῶς μεμονωμένον, ἀπολωλότα εἰς τὴν ἀχανῆ καὶ ξένην ταύτην πόλιν.

Πάντες ἦσαν εὔθυμοι, πάντες ἠστεΐζοντο ἐγέλων, ἔσπευδον κάπου προτροπάδην, καὶ μόνος ἐγὼ ἤμην προσηλωμένος ἐντὸς τοῦ πνιγηροῦ καὶ ζοφεροῦ δωματίου μου, μὲ τὰ ἀνυπόφορα αὐτὰ χρήματα, τὰ ὁποῖα τόσον μὲ ἔκαμαν νὰ τὰ βαρυνθῶ κατὰ τὸ διάστημα τοῦ ταξειδίου μου. Εἰσῆλθον αὖθις εἰς τὸ δωμάτιόν μου, ἐρρίφθην ἐπὶ ἀνακλιντῆρος καὶ ἔλαβον ἐφημερίδα. Μετ' οὐ πολὺ ὅμως ἀσαφής τις θόρυβος εἰς τὸ παρακείμενον δωμάτιον ἐφείλκυσε τὴν προσοχήν μου. Ἐνέτεινα τὴν ἀκοήν μου· ἤδη σαφέστερον ἢ πρὶν ἐξικνεῖτο ἐκεῖθεν συγκεκρατημένος θρῆνος καὶ κλαυθμός. Ἠγέρθην τῆς θέσεώς μου καὶ ἐπλησίασα μετὰ προφυλάξεως τὴν θύραν. Πράγματι δὲν ἠπατώμην, ὠλόλυζέ τις παρ' ἐμοί, ὑστερικῶς, ἀπελπιστικῶς, καὶ καθόσον ἠδυνάμην νὰ κρίνω ἐκ τῆς φωνῆς, ἐκ τῶν ἐλαφρῶν ἐλαστικῶν βηματισμῶν — ἦτο γυνὴ καὶ γυνὴ νέα. Συνεκινήθην. Ἡ ζωηρὰ φαντασία μου μοὶ ἀπεικόνιζεν εἰκόνα κλαιούσης, ἀτυχὲς θῦμα ἀπάτης, βίας, μεμονωμένης καὶ ὑπὸ πάντων ἐγκαταληφθείσης γυναικός. Οἱ ἄκαιροι ἐπὶ τῇ ἀνιαρᾷ πλήξει μου καὶ δυσαρέστῳ ἀποστολῇ μου γογγυσμοὶ ἦσαν μηδὲν συγκρινόμενοι πρὸς τὴν πικρίαν καὶ τὴν ἀπελπισίαν τῆς γείτονός μου. Ἡ καρδία μου ἔπαλλε ταραχωδῶς καὶ ἠκρούμην ἀκορέστως μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ μάθω τὴν ἀφορμὴν τῶν δακρύων της. Οἱ ὑστερικοὶ ὀλοφυρμοὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐκόπασαν, οἱ στεναγμοὶ καθίσταντο ἀραιότεροι, ἠκούετο μόνον ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐλαφρὸς νευρικὸς λυγμός. Μετά τινας στιγμὰς ἡ γείτων μου προδήλως ἡσύχασεν ὀλίγον, ἐπλησίασε πρὸς τὸ παράθυρον, τὸ ἤνοιξε μετὰ κρότου καὶ ἐφάνη παρατηροῦσα εἰς τὴν ὁδόν. Ὠθούμενος ὑπὸ ἀκαταγωνίστου περιεργίας, ἐξῆλθον εἰς τὸν ἐξώστην. Τὸ παράθυρόν της ἦτο παραπλεύρως τοῦ ἰδικοῦ μου. Εἰς τὴν σκιὰν τοῦ πυκνουμένου λυκόφωτος παρετήρησα θελκτικὸν μικκῦλον προσωπάκι, πλαισιούμενον ὑπὸ πυκνῶν μαύρων βοστρύχων. Ἰδοῦσά με ἀνεσκίρτησε καὶ ἀπεσύρθη μετὰ τάχους.

— Τί ἀνόητος εἶμαι! ἀνέκραξα μετ' ἀθυμίας, καὶ σφόδρα δυσηρεστημένος διὰ τὴν ἀπροσεξίαν μου· ἤθελον ἤδη νὰ εἰσέλθω ἐκ νέου εἰς τὸ δωμάτιόν μου, ὅτε αἴφνης ἡ θαυμασία κεφαλή της ἐφάνη πάλιν εἰς τὸ παράθυρον. Μοὶ ἔρριψε ταχὺ καὶ ἐξεταστικὸν βλέμμα καὶ αὐθωρεὶ πάλιν ἀπέστρεψεν αὐτό, ὑποκρινομένη ὅτι λίαν ἀπασχολεῖ αὐτὴν τὸ ἐν τῇ ὁδῷ πλῆθος. Ἐγὼ δὲν ἔπαυον νὰ τὴν θεωρῶ.

— Δῶσμοιρον πλάσμα, διελογίσθην — τόσον νέα, τόσον ὡραία καὶ νὰ εἶνε δυστυχής.

Τὴν ἐλυπήθην βαθέως καὶ ἤμην ἕτοιμος τὴν στιγμὴν ταύτην νὰ θυσιάσω τὰ πάντα δι' αὐτήν, μόνον ὅπως προκαλέσω φαιδρὸν μειδίαμα ἐπὶ τοῦ μικκύλου πορφυροῦ στόματός της.

Θὰ διήρκει ἐπὶ πολὺ ἡ γλυκεῖα σκέψις τῆς χαρᾶς τοῦ νὰ θυσιασθῶ ὑπὲρ ἐκείνης, μόνον ὅπως γίνω ἄξιος τῆς εὐγνωμοσύνης της, ἀλλὰ τὴν στιγὴν ταύτην κάποιος ἔκρουσε τὴν θύραν της. Ἐστράφη μετὰ τάχους, ἀνεφώνησεν: — εἰσέλθετε καὶ ἀπεσύρθη τοῦ παραθύρου.

Ἠκροάσθην. Ἐφ' ὅσον ἠδυνήθην νὰ κρίνω—ὁ κρούσας ἦτο ὁ θαλαμηπόλος ὅστις καὶ ἐξῆλθεν ἀμέσως. Παρῆλθον λεπτά τινα· εἰς τὸ γειτονικὸν δωμάτιον ἐπεκράτει βαθεῖα σιγή.

Διετέλουν ἐν ἀπορίᾳ. Μήπως ἔπαθε τίποτε; Μήπως εἶνε ἀσθενής; Διηρώτων ἐμαυτὸν μετὰ ταραχῆς. Ἀλλ' αἴφνης, ὅλως ἀπροσδοκήτως ἤκουσα αὐτὴν τρέχουσαν ἐντὸς τοῦ δωματίου, μετατοπίζουσαν τὰς τραπέζας καὶ τὰς ἕδρας, αἵτινες μετὰ μεγάλου κρότου καὶ πατάγου ἔπιπτον εἰς ὅλας τὰς γωνίας· παρῆλθεν ἀκόμη μία στιγμή, καὶ ἠχηροὶ, διαυγεῖς ἦχοι δημώδους γαλλικοῦ ᾄσματος ἠκούσθησαν ἐν τῷ δωματίῳ.

Μὲ κατέπληξεν ἡ ἀπότομος καὶ αἰφνιδία αὕτη μεταβολή. Ὁποῖον ἄρά γε τὸ αἴτιον τῆς ἀκαταλήπτως ταχείας μεταβάσεως ἐκ τῆς μεγίστης ἀπελπισίας εἰς τὴν μανιώδη χαράν; Δὲν ἠδυνάμην νὰ μαντεύσω. Ἀλλὰ ταὐτοχρόνως ἡ εὐθυμία της μετεδόθη καὶ εἰς ἐμέ, καὶ ἐγὼ δὲν ἠζεύρω πῶς, ἐγενόμην ἐκτάκτως εὔθυμος. Ἥρπασα τολμηρῶς τὴν ἐπῳδὸν τοῦ γνωστοῦ μοι ᾄσματίου καὶ συνῴδευον αὐτὴν μεγαλοφώνως. Ἔκρηξις, φαιδροῦ, ῥαθύμου γέλωτος, ἦτο ἡ ἀπάντησις εἰς τὴν αὐθάδειάν μου. Ὥρμησα καὶ αὖθις εἰς τὸν ἐξώστην· ἐκείνη ἵστατο εἰς τὸ παράθυρον καὶ δὲν ἔπαυε γελῶσα.

— Ἄχ, θεέ μου, τί παραφωνίας κάμνετε, ἀνεφώνησε φαιδρῶς εἰς καθαρωτάτην παρισινὴν προφοράν.

Ἐγὼ κυριολεκτικῶς τὰ ἔχασα, μὴ γνωρίζων τί νὰ τῆς ἀπαντήσω.

— Εἶμαι πρόθυμος νὰ παραφωνῶ εἰς ὅλην μου τὴν ζωήν, ἀφοῦ τοῦτο μοὶ κάμνει τὴν εὐτυχίαν νὰ βλέπω τὸ μειδίαμα εἰς τὸ πρόσωπόν σας, ἐπρόφερον, κατορθώσας ἐπὶ τέλους νὰ ὑπερνικήσω τὴν δειλίαν μου.

Ἐκείνη ἐγέλασε καὶ πάλιν μεγαλοφώνως.

— Μήπως θέλετε νὰ μὲ πείσητε, ὅτι ἐκάματε παραφωνίας μόνον καὶ μόνον ὅπως μοὶ προξενήσητε εὐχαρίστησιν;

— Τοῦτο εἶνε σχεδόν.... πρὸ ὀλίγου ἀκόμη εἴσθε τόσον τεθλιμμένη, τίς οἶδε, διατί, — τῇ εἶπον ἐρρωμένως, μὲ τὴν σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ μὴ ἀφήσω νὰ διαφύγῃ ἡ σειρὰ τῆς ἀρξαμένης συνομιλίας, — ὥστε ἔκρινα καθῆκόν μου νὰ πράξω πᾶν τὸ δυνατὸν ὅπως σᾶς καταστήσω εὔθυμον.

— Ναί, πράγματι, πρὸ ἡμισείας ὥρας ἤμην ἐν ἀπελπισίᾳ, ἀλλὰ τώρα εἶμαι τόσον εὔθυμος, ὥστε μοὶ ἔρχεται ὄρεξις νὰ τραγουδήσω νὰ χορεύσω καὶ μάλιστα νὰ φιλήσω ἐκείνην ἐκεῖ τὴν γραῖαν....

Μοὶ ἔδειξε διὰ τῆς χειρὸς γραῖαν καθη-

μένην εἰς τὸν δρόμον ἀπέναντί μας ἀκριβῶς καὶ πωλοῦσαν πυρεῖα.

— Καὶ δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ μάθωμεν, ποία ἦτο ἡ ἀφορμὴ τῆς τόσον ταχείας μετατροπῆς τῆς διαθέσεώς σας ;

— Πῶς ὄχι. Τοῦτο δὲν εἶνε μυστικόν. Ἤλθομεν ἐδῶ ἐκ Νορμανδίας δι' ἐργασίαν· ὁ σύζυγός μου εἶνε πράκτωρ ἀσφαλιστικῆς ἑταιρείας· τῷ παρουσιάσθη ἀνάγκη νὰ μεταβῇ εἰς Βίρμιγχαμ καὶ Μαγχεστρίαν, ἐγὼ δὲ μένω ἐδῶ μέχρι τῆς ἐπανόδου του. Φανταισθῆτε τὸ τέρας αὐτό, μὲ ἀφίνει περισσότερον ἀπὸ δύο ἑβδομάδας χωρὶς τὴν παραμικρὰν περὶ αὐτοῦ εἴδησιν..... Καὶ ἐγὼ νὰ μὴν ἠξεύρω μήτέ πῶς εἶνε, μήτε τί ἔπαθε!.. Πῶς σᾶς φαίνεται λοιπὸν αὐτό ! Μ' ἐκυρίευσεν ἀπελπισία, ἡ φαντασία μου μοῦ παριστᾷ χιλίας εἰκόνας τὴν μίαν φρικωδεστέραν τῆς ἄλλης καὶ πείθομαι ὅτι μὲ ἐγκατέλειψε, ὅτι εἶνε ἀσθενής, ἀποθνήσκει. Μὲ ἕνα λόγον, εἶμαι νὰ τρελλαθῶ, κλαίω ἀπὸ τὸ πρωὶ ἕως τὸ βράδυ... καὶ ἰδοὺ πρὸ ἡμισείας ὥρας λαμβάνω τηλεγράφημα ὅτι ζῇ καὶ βασιλεύει, καὶ αὔριον τὸ μεσημέρι θὰ εἶνε εἰς Λονδῖνον. Πῶς θέλετε λοιπὸν νὰ μὴ χαρῶ ;

Ἔσπευσα νὰ τὴν δικαιώσω.

— Καὶ σεῖς διατί ἤλθατε ἐδῶ ; μὲ ἠρώτησε μετὰ μικρὰν παῦσιν.

— Ἐπίσης δι' ἐργασίαν. Θὰ διαμείνω ἐδῶ ἕως δύο ἑβδομάδας καὶ θὰ ἐπιστρέψω πάλιν εἰς Ρ... φ.

— Ἔχετε ἐδῶ φίλους ἢ συγγενεῖς ;

— Οὐδένα !

— Καὶ δὲν στενοχωρεῖσθε ;

— Τώρα ὄχι, πρὸ ἡμισείας ὅμως ὥρας ἠρώτων ἐμαυτὸν σοβαρώτατα ἂν πρέπῃ νὰ κρεμασθῶ.... σεῖς μοῦ ἐσώσατε τὴν ζωήν !

— Ὄχι δά !

Ἔθεσα εἰς ἐνέργειαν ὅλον τὸ λεξικόν μου τῶν μωροτέρων φιλοφρονήσεων, ὅπως τὴν καταπείσω περὶ τῆς ἀληθείας τῶν λεγομένων μου. Ἐκείνη ἤκουεν ἐξακολουθοῦσα νὰ χαριεντίζεται καὶ γελᾷ. Μετὰ μίαν ὥραν συνδιελεγόμεθα ἤδη ὡς ἀρχαῖοι γνώριμοι, τῇ διηγήθην ὅλην τὴν βιογραφίαν μου, μὴ ἀποκρύψας μάλιστα οὐδὲ τὴν αἰτίαν τῆς εἰς Λονδῖνον ἀφίξεώς μου καὶ ἐκείνη μοὶ διηγήθη ὡσαύτως, ἀστεῖά τινα ἐπεισόδια τοῦ βίου της. Εἴμεθα τόσον εὔθυμοι ὥστε δὲν παρετηρήσαμεν πῶς διήρχετο ὁ καιρός. Τὴν παρεκάλεσα νὰ δειπνήσῃ μαζύ μου εἰδοποιήσας αὐτὴν εἰλικρινέστατα ὅτι ἔδωκα λόγον νὰ μὴ ἐξέλθω τοῦ δωματίου μου ἂν δὲν παραδώσω τὰ ἐπάρατα αὐτὰ χρήματα, ἐκείνη συγκατετέθη καὶ ἐκαθέσθημεν παρὰ τὴν τράπεζαν.

Κατόπιν ποτηρίου καμπανίτου ὁ καιρὸς παρήρχετο ταχύτερον. Ἡ συνδαιτυμών μου ἦτο γοητευτικωτάτη γυνή. Εὐφυής, ζωηρά, εὔθυμος — ἀληθὴς ἀντιπρόσωπος τοῦ ἔθνους της· ἐντελῶς μοῦ ἀπερρόψησε τὸν νοῦν. Ἠσθανόμην ὅτι κατακτῶμαι σοβαρῶς.... Ὅταν ἀπεχωρίσθημεν, πρὸ πολλοῦ ἤδη εἶχε παρέλθει τὸ μεσονύκτιον.

Ἡ παρουσία τῆς πολυθελγήτρου γυναικός, ἡ μανιώδης εὐθυμία, ἢ ὁ γενναῖος καταναλωθεὶς οἶνος, δὲν ἠξεύρω, τόσον μὲ ἐσκότισεν, ὥστε δὲν ἐνθυμοῦμαι μάλιστα πῶς εὑρέθην ἐπὶ τῆς κλίνης μου καὶ ἀπεκοιμήθην. Ἐνθυμοῦμαι μόνον ὅτι ἀφυπνίσθην ἔξαφνα ἕνεκα κρότου τινος, καὶ ἔντρομος ἤνοιξα τοὺς ὀφθαλμούς. Τὸ δωμάτιον ἦτο ἡμισκότεινον, αἱ θύραι τοῦ ἐξώστου ἦσαν ἀνοικταί, τὰ παραπετάσματα ἀνεσυρμένα, καὶ ὄπισθεν αὐτῶν γαληνιαίως λάμπουσα προέβαλλεν ἡ σελήνη. Αἱ ἀργυρόεσσαι αὐτῆς ἀκτῖνες ἀνεπαύοντο διὰ φωτεινῶν κύκλων ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἐφ' ἧς ἔμενον ἔτι τὰ ἴχνη τοῦ δείπνου, καὶ ἐπὶ τῆς στρωμνῆς μου.

Ἐκοιτόμην ἀκίνητος, προσπαθῶν νὰ συγκεντρώσω τὰς σκέψεις μου. Ἠρεμία πανταχοῦ. Μόνον τὸ εἰς τὸν διάδρομον ἀνηρτημένον ὡρολόγιον ἐκρότει βραδέως, καὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἠκούετο ἐν τῇ ὁδῷ ὁ κρότος βραδύναντος ὀχήματος.

Προσπαθῶν νὰ ἐξηγήσω τὴν αἰτίαν τῆς αἰφνιδίας ἐξεγέρσεώς μου, ἐνεθυμήθην αἴφνης τὰ χρήματά μου.

— Ποῦ εἶνε ;

— Τὸ αἷμα ἀνῆλθεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου. Εἶχον λησμονήσει νὰ τὰ κρύψω. Τὰ εἶχον θέσει εἰς τὸν σύρτην τοῦ γραφείου μου. Μήπως ἐλησμόνησα νὰ κλείσω τὴν θύραν ;

Μετ' ἰσχυρᾶς παλλούσης καρδίας ἠγέρθην τῆς κλίνης. Ἀλλὰ κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ὄπισθέν μου ἠκούσθη ἀσαφής τις θόρυβος· ἐπάγωσα.

Ὄπισθεν ὑψηλῆς ἱματιοθήκης καλυπτούσης τὸ ἥμισυ τῆς κλίνης μου, ἐκινήθη αἴφνης σκιά τις.

Τὸ αἷμα ἐπάγωσεν εἰς τὰς φλέβας μου. Ἐξ ἐνστίκτου ἔκλινον τὴν κεφαλήν μου εἰς τὸ προσκεφάλαιον, μὴ τολμῶν νὰ κινηθῶ. Ἡ σκιὰ ἐπλησίασε βραδέως καὶ μετὰ προφυλάξεως πρὸς τὸ γραφεῖόν μου.

Ἀργυρόεσσα ἀκτὶς σελήνης διολισθήσασα ἐπ' αὐτῆς κατηύγασεν αὐτὴν πρὸς στιγμήν... Ἔμεινα ἐνεὸς ἐκ τῆς ἐκπλήξεως.... Ἦτο ἡ γείτων μου.

— Αὐτὴ — συνένοχος ληστρικῆς συμμορίας—ἐπῆλθεν εἰς τὴν κεφαλήν μου φρικώδης σκέψις.

Ἐν τῇ ὁρμῇ ἄφρονος εἰλικρινείας τῇ ἀνέφερον περὶ τῶν χρημάτων ἅτινα, ἔφερον μετ' ἐμαυτοῦ... Ἤδη τὸ πᾶν ἀπώλετο. Μετ' αὐτῆς θὰ εἶνε βέβαια καὶ πέντε—ἓξ ἄνδρες ! Φρίκη μὲ κατέλαβεν. Ἐκινήθην μετὰ προφυλάξεως πρὸς τὸ ἄκρον τῆς κλίνης.

Ἐκείνη ἵστατο ἀκίνητος παρὰ τὴν τράπεζαν ἔχουσα πρός με ἐστραμμένα τὰ νῶτα· δὲν ἠδυνάμην νὰ ἀντιληφθῶ τί ἔκαμνε.

Συγκρατῶν τὴν ἀναπνοήν μου ἐκ φόβου μήπως στραφῇ ἀνεπήδησα τῆς κλίνης, κ' ἐγὼ αὐτὸς μὴ γνωρίζων τί νὰ πράξω.

Σταθεῖσα ἀκόμη ὀλίγον, αἴφνης ἔδραμε πρὸς τὴν θύραν τοῦ ἐξώστου, ἀνέσυρε τὸ παραπέτασμα καὶ ἐξῆλθε.

— Δὲν ἐπέτυχε νὰ ἀνοίξῃ τὸ συρτάρι καὶ ὑπῆγε νὰ καλέσῃ τοὺς συνενόχους της ! διελογίσθην.

Ἐκυριεύθην ὑπ' ὀργῆς.

— Ἀ, ὄχι, ἀθλία, δὲν θὰ τὸ ἐπιτύχῃς! ἀνεφώνησα σαίκτὸς ἐμαυτοῦ καὶ ὥρμησα πρὸς τὴν θύραν.

Οὐδεὶς ὑπῆρχεν ἐν τῷ δωματίῳ· ἡ θύρα ἦτο κλειδωμένη.

— Δόξα τῷ θεῷ, ἐξύπνησα ἐγκαίρως... βέβαια θὰ ἔλθωσιν ἐκεῖθεν.

Ἐξαγαγὼν τὸ κλειδίον ἐκ τῆς θύρας καὶ λαβὼν ἐκ τοῦ συρταρίου τὸ ρεβόλβερ, ἔδραμον εἰς τὸν ἐξώστην, ἀρχῆθεν βέβαιος περὶ τῆς ἐπιδρομῆς.

Ἀλλὰ πρὸς μεγάλην ἔκπληξίν μου εἰς τὸν ὁδὸν ἐπεκράτει ἄκρα ἡσυχία. Οὐδὲ ψυχὴ ἐφαίνετό που. Παρετήρησα εἰς τὴν γωνίαν συνεσπειρωμένη πρὸς τὸν τοῖχον ἐκάθητο ἐκείνη ἐπὶ τοῦ κιγκλιδώματος τοῦ ἐξώστου, πιθανῶς ἑτοιμαζομένη νὰ μεταβῇ εἰς τὸ δωμάτιόν της διὰ τοῦ ἀνοικτοῦ παραθύρου.

— Ἐπρόφθασε πλέον νὰ ἁρπάσῃ τὰ χρήματα καὶ τώρα θέλει νὰ τὸ στρίψῃ, — μοὶ ἐπῆλθεν εὐτυχὴς ἰδέα.

Ἐξώρμησα κατ' αὐτῆς, τὴν ἥρπασα ἐκ τῶν ὤμων καὶ τὴν ἔσυρον πρὸς τὸν ἐξώστην. Ἔβαλε διάτορον κραυγὴν καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τῶν βραχιόνων μου. Ἔκφρων ἐκ τῆς ὀργῆς, ὤθησα αὐτὴν εἰς τὸ δωμάτιόν μου καὶ τὴν ἔρριψα ἐπὶ τοῦ ἀνακλιντῆρος, Ἔπεσεν ἐπ' αὐτοῦ βαρεῖα, καὶ ὡς φαίνεται λειπόθυμος. Ἔδραμον ἐκ νέου εἰς τὸν ἐξώστην, μὴ πιστεύων τοὺς ὀφθαλμούς μου. Ἀλλ' ὡς καὶ πρότερον, ἄκρα ἐπεκράτει γαλήνη καὶ οὐδεὶς ὑπῆρχεν ἐν τῇ ὁδῷ.

Ἡ δροσερὰ νυκτερινὴ αὔρα μ' ἔκαμε νὰ συνέλθω, κατηυνάσθη δὲ ἡ ταραχή μου. Ἐκείνη κατέκειτο ἀκίνητος.

— Τί συμβαίνει λοιπόν ; — διηρωτώμην ἐν ἀπορίᾳ.—Μήπως ὀνειρεύομαι ; Ἐπιθεωρήσας ἅπαξ ἔτι τὴν θύραν καὶ τὰ παράθυρα ἤναψα κηρίον καὶ ἤνοιξα τὸ συρτάριον τοῦ γραφείου μου. Τὰ χρήματα ἐκεῖντο ἄθικτα· Τὰ ἔχασα κυριολεκτικῶς. Κρύψας μετὰ καταισχύνης τὸ ρεβόλβερ ἐπλησίασα πρὸς αὐτήν, ἥτις ὀλίγον κατ' ὀλίγον συνήρχετο, θεωροῦσα περίφοβος περὶ αὐτήν. Ἐπλήρωσα ποτήριον οἴνου καὶ τὸ ἔφερον πρὸς τὰ χείλη της, ἐκείνη ἀπέσυρε τὴν κεφαλήν της καὶ ἠλευθερώθη ἐκ τῶν χειρῶν μου.

— Μὲ ἠκολουθῆτε ; ἠρώτησε μετὰ δειλίας καλύπτουσα τὸ πρόσωπον διὰ τῶν χειρῶν.

— Ὄχι σᾶς ὁρκίζομαι! — ἀνέκραξα μετὰ θέρμης — Ἐξηγήσατέ μου πρὸς Θεοῦ, τί σημαίνουσι πάντα ταῦτα, — εἶμαι ν' ἀπορήσω....

Ἔκλαιεν ἡσύχως.

Ἥρπασα τὰς χεῖράς της, προσπαθῶν νὰ τὴν ἐλκύσω πλησίον μου.

— Εἰπῆτέ μου, λοιπόν... ἐγὼ δὲν ἠξεύρω τί νὰ ὑποθέσω....

Ἐσιώπησε καὶ μόνον οἱ κλαυθμοὶ αὐτῆς καθίσταντο ἀκράτητοι καὶ ἀπελπιστικοί.

Ἐσπαράσσετο ἡ καρδία μου.

— Μὴ κλαίετε λοιπόν, πρὸς Θεοῦ, μὴ μὲ βασανίζετε!—ἀνέκραξα ἐν ἀπογνώσει,— ἐμπιστευθῆτε εἰς ἐμέ, δὲν θὰ καταχρασθῶ τὴν ἐμπιστοσύνην σας...

— Πῶς εὑρέθην ἐδῶ ; μὲ ἠρώτησε μόλις ἀκουομένη.

Τὴν παρετήρησα μὲ ἔκπληξιν.

— Δὲν ἠξεύρω. Ἐβγῆκα εἰς τὸν ἐξώστην καὶ σᾶς εὗρον ἐκεῖ — ἀπεκρίθην μετ' ἐνδοιασμοῦ.

Τὸ ὑπέθετον. — Εἶμαι ὑπνοβάτις—προσέθετο μετά τινας στιγμὰς καὶ ἤρξατο αὖθις θρηνοῦσα μεγαλοφώνως.

Ἐγὼ ἀνέπνευσα μετ' ἀνακουφίσεως. Ὡς νὰ ἀπεσπάσθη μία πέτρα ἀπὸ τὸ στῆθός μου.

— Ἰδοὺ λοιπόν ἡ λύσις τοῦ αἰνίγματος! Καὶ ἐγὼ ὁ μωρὸς ὑπέθεσα τόσα πράγματα δι' αὐτήν ! Ἠσθανόμην μεγάλην ἐντροπὴν διὰ τὰς ἀκαίρους ὑποψίας μου καὶ τὸν τραχὺν πρὸς αὐτὴν τρόπον μου.

Κατέβαλον πᾶσαν προσπάθειαν νὰ τὴν καθησυχάσω καὶ μετὰ μίαν ὥραν ἐγελῶμεν ἤδη ἀμφότεροι μέχρι δακρύων διὰ τὰς περιπετείας μας.

Ἐξημέρωνεν ἤδη, ὅταν ἐκείνη ἀπῆλθεν εἰς τὰ ἴδια. Ἐγὼ δὲ ἐρρίφθην ἐπὶ τῆς κλίνης μου καὶ ἀπεκοιμήθην γλυκὺν καὶ ἀδιατάρακτον ὕπνον.

Ἐξύπνησα περὶ τὴν μεσημβρίαν. Μὲ εἶχεν ἀφυπνίσει ὁ ἐπίτροπος τοῦ θείου μου. Ἐφ' ὅλης τῆς ἡμέρας διέτρεχον τὴν πόλιν, ἐνησχολημένος εἰς ἐργασίας τοῦ καταστήματός μας. Ὅταν ἐπέστρεψα τὴν ἑσπέραν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον μοὶ εἶπον ὅτι ἡ γείτων μου ἀνεχώρησε μετὰ τοῦ συζύγου της εἰς Γαλλίαν. Οὐδέποτε πλέον τὴν ἐπανεῖδον.

(Ἐκ τοῦ Ρωσικοῦ)

ΑΓΑΘΟΚΛΗΣ Γ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

ΤΑ ΔΥΟ ΑΔΕΛΦΙΑ

Σιγά, σιγὰ τὸ 'σκέπασε ἡ γῆ κ' ἐξαφανίσθη
τὸ θέατρο τοῦ παλαιοῦ καιροῦ, τοῦ Διονύσου·
καὶ μιὰ ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, κατόπι ἐκεῖ ποῦ ἐχτίσθη,
κι' αὐτὴ μὲ χρόνους 'τάφηκε, ὦ θέατρο, μαζύ σου![1]

—

Καὶ μιὰν ἡμέρα καὶ τὰ δυὸ μαζὺ 'φανερωθῆκαν
ἐκεῖ ποῦ ἔσκαφτ' ὁ σοφὸς ἀλήθεια γιὰ ναῦρη,
τὸ θέατρο 'κ ἡ ἐκκλησιὰ—ὁποῦ ἀγκαλιασθῆκαν
καὶ τόσα χρόνια ἔζησαν κατ' ἀπ' τὴ γῆ τὴ μαύρη.

—

Βουβὸ τὸ ἕνα τώρα πιὰ 'ςτ' ἄλλο βουβὸ σιμόνει....
ξεχάσαν τί τὰ 'χώριζε... ξεχνᾷ κι' ὁ διαβάτης....
Ὅσα χωρίζουν οἱ καιροὶ 'κ ἡ μαύρη γῆ ἑνόνει
μένουν πιὰ ἀδέλφια ἀθάνατα μ' ἐκεῖ τὸ φίλημά της!

Ιω. Κ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΣ

1 Σημείωσις 'Ο περιπατῶν εἰς τὸν γῦρον τῆς 'Ακροπόλεως ἐν 'Αθήναις θὰ παρετήρησε τφόντι εἰς τὰ κράσπεδα τοῦ θεάτρου τοῦ Διονύσου, ὑπὸ τὸ χεῖλος τῆς λεωφόρου, ὑπόγειον ἐρείπιον χριστιανικοῦ ναΐσκου, ὅστις ἀπεκαλύφθη εἰς φῶς συγχρόνως μετὰ τῆς γενομένης ἀνασκαλεύσεως πρὸς εὕρεσιν τῆς κλεινῆς ἀρχαίας σκηνῆς.

Ο ΔΡΟΜΟΣ.... ΤΩΝ ΗΛΙΚΙΩΝ

Μὲ τὴ στάμνα εἰς τὸν ὦμο
ἡ κοπέλλαις εἰς τὴ βρύσι
πεταχταῖς κάνουν τὸ δρόμο
ποία πρώτη νὰ γεμίσῃ.[1]

—

'Αλλ' ἐκεῖ ὁποῦ γυρίζουν,
τώρ' ἀκόμα νὰ πηγαίνῃ
πῶς λυποῦνται ποῦ ἀντικρύζουν
τὴ γρηὰ τὴν κουρασμένη!

—

Ὅμοια ὅμως συλλογᾶται
'κ ἡ γρηὰ ποῦ δὲν γνωρίζω:
«Τώρα σεῖς ἀκόμα πᾶτε
ἀπ' ἐκεῖ ποῦ ἐγὼ γυρίζω!»

Ιω. Κ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΣ

1 Σημείωσις. Εἰς τὴν ποιητικωτάτην τοῦ Παρνασσοῦ κοπελλοῦδαν 'Αράχωβαν εἶδα τὸ μαγευτικὸν θέαμα τῆς δροσοβόρου καλλονῆς καὶ ὑγείας τρεχούσης πρὸς ὕδρευσιν, καὶ δὲν θὰ τὸ λησμονήσω ἐφ' ὅσον ζῶ.

ΤΑ ΦΑΣΜΑΤΑ

ΚΑΙ Η ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΑΥΤΩΝ ΒΕΒΑΙΩΣΙΣ

(Κατὰ τὸν Φλαμμαριῶνα)

(Συνέχεια)

Ἂς βοηθήσωμεν τὴν κρίσιν ἡμῶν καὶ δι' ἄλλων παραδειγμάτων.

Κατὰ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1857 ὁ λοχαγὸς G. W. τοῦ 6ου ἀγγλικοῦ συντάγματος τῶν δραγόνων ἀνεχώρησεν εἰς Ἰνδίας, ἔνθα εὑρίσκετο τὸ σύνταγμά του. Ἡ σύζυγός του ἔμεινεν ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ κατῴκει ἐν Cambridge. Τὴν νύκτα τῆς 14 πρὸς τὴν 15 Νοεμβρίου πρὸς τὴν πρωΐαν εἶδε καθ' ὕπνον τὸν σύζυγόν της μὲ ὄψιν ἀσθενοῦς καὶ ἀγωνιῶντος ἀφυπνίσθη δὲ λίαν τεταραγμένη. Ἀνοίξασα τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπανεῖδε τὸν σύζυγόν της ἱστάμενον πλησίον τῆς κλίνης. Ἔφερε τὴν στολήν του καὶ εἶχε τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ στήθους. Ἡ κόμη του ἦτο ἐν ἀταξίᾳ, ἡ μορφή του λίαν ὠχρά, οἱ μεγάλοι μέλανες ὀφθαλμοί του τὴν ἔβλεπον ἀσκαρδαμυκτεὶ καὶ εἶχεν ὕφος λίαν ἠρεθισμένον. Τὸ στόμά του ἦτο παραδόξως συνεσταλμένον ὡς συνέβαινεν ὅταν ὠργίζετο. Τὸν εἶδε μεθ' ὅλην τῆς στολῆς του τῶν λεπτομερειῶν καὶ ἐπίσης εὐκρινῶς ὡς ἔβλεπεν αὐτὸν πάντοτε. Ἐνθυμεῖτο ὅτι εἶδε μεταξὺ τῶν χειρῶν του μέρος τοῦ λευκοῦ χιτῶνός του ἀλλ' ἄνευ κηλίδων αἵματος. Τὸ σῶμά του ἐφαίνετο τεῖνον πρὸς τὰ ἔμπρός, καὶ ὡσεὶ πάσχον, προσεπάθει δὲ νὰ ὁμιλήσῃ ἀλλ' οὐδένα ἐξέφερεν ἦχον· ἡ ὀπτασία διήρκεσε περίπου ἓν λεπτὸν καὶ ἐξηφανίσθη. Ἡ πρώτη αὐτῆς σκέψις ἦτο νὰ ἐνοήσῃ καλῶς ἂν πράγματι ἦτο ἄγρυπνος. Ἔτριψε τοὺς ὀφθαλμούς της καὶ ἠσθάνθη ὅτι ἐκράτει τὴν σινδόνην. Κύψασα πρὸ τοῦ μικροῦ ἀνεψιοῦ της ὅστις ἐκοιμᾶτο παρ' αὐτῇ, ἤκουσε τὴν ἀναπνοήν του, ἐβεβαιώθη δὲ ὅτι πᾶν ὅ,τι εἶδε δὲν ἦτο ὄνειρον. Περιττὸν νὰ προσθέσωμεν ὅτι δὲν ἐκοιμήθη πλέον καθ' ὅλην τὴν νύκτα.

Τὴν ἐπαύριον διηγήθη τὰ πάντα εἰς τὴν μητέρα της καὶ ἐξέφρασε τὴν πεποίθησιν ὅτι ὁ λοχαγὸς W. εἶχεν ἀποθάνει ἢ ἦτο θανασίμως τραυματισμένος καθότι ἐπὶ τῶν ἐνδυμάτων ἅτινα εἶχε παρατηρήσει οὐδεμία εὑρίσκετο αἵματος κηλίς.

Τοσαύτην ἡ πραγματικότης τῆς ἐμφανίσεως ταύτης ἐνεποίησεν αὐτῇ ἐντύπωσιν, ὥστε ἠρνήθη ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅλας τὰς προσκλήσεις. Νέα τις φίλη της, τὴν ἐβίασε μετά τινα καιρὸν νὰ παρευρεθῇ ἐν τινι συναυλίᾳ ἀλλ' ἠρνήθη ὁριστικῶς δηλοῦσα ὅτι ἐν τῇ ἀμφιβολίᾳ ἂν εἶνε χήρα, δὲν ἤθελε παρουσιασθῇ εἰς οὐδὲν κέντρον μέχρις ὅτου λάβει παρὰ τοῦ συζύγου της ἐπιστολήν, μεταγενεστέρας τῆς 14 Νοεμβρίου χρονολογίας.

Τὸ ἀγγέλλον τὸν θάνατον τοῦ λοχαγοῦ W. τηλεγράφημα ἔφθασεν εἰς Λονδῖνον τὸν Δεκέμβριον καὶ διελάμβανεν ὅτι ὁ λοχαγὸς ἐφονεύθη ἐν Lucknow τὴν 15 Νοεμβρίου. Ἡ εἴδησις αὕτη μεταδοθεῖσα ὑπό τινος ἐφημερίδος τοῦ Λονδίνου προσείλκυσε τὴν προσοχὴν τοῦ Κ. Βίλκινσον, εἰς ὃν ὁ λοχαγὸς εἶχεν ἀναθέσει τὰς ὑποθέσεις του. Ὅταν τὸ πρόσωπον τοῦτο συνήντησε τὴν χήραν, τῷ εἶπεν αὕτη ὅτι ἦτο τελείως προπαρασκευασμένη ν' ἀκούσῃ τὸ θλιβερὸν ἄγγελμα ἀλλ' ὅτι ἦτο βεβαία ὅτι ὁ σύζυγός της δὲν ἐφονεύθη τὴν 15 διότι τῇ εἶχεν ἐμφανισθῆ τὴν νύκτα τῆς 14 πρὸ τὴν 15.—Τὸ παρὰ τοῦ ὑπουργείου ἐκδοθὲν πιστοποιητικόν, ὅπερ ἐπρομηθεύθη ὁ κ. Βίλκινσον ἐπεβεβαίωσεν ἐν τούτοις τὴν χρονολογίαν τοῦ τηλεγραφήματος Τὰ πράγματα ἔμεινον οὕτω μέχρι τοῦ Μαρτίου 1858, ὅτε ἡ οἰκογένεια τοῦ λοχαγοῦ W. ἔλαβεν ἐπιστολὴν χρονολογημένην ἐν Lucknow τὴν 15 Δεκεμβρίου 1857 καὶ πληροφοροῦσαν ὅτι λοχαγὸς ἐφονεύθη ὁδηγῶν τὸν λόχον του ἐνώπιον τοῦ Lucknow, οὐχὶ τὴν 15 ὡς τὰ τηλεγραφήματα

εἶχον μεταδώσει ἀλλὰ τὴν 14 Νοεμβρίου μετὰ μεσημβρίαν. Ὁ ὑπογράψας τὴν ἐπιστολὴν εὑρίσκετο πλησίον τοῦ λοχαγοῦ ὅταν οὗτος ἔπεσε πληγὴς ὑπὸ ἐκραγέντος ὀβουζίου καὶ μὴ ὡμιλήσας πλέον μέχρι τοῦ θανάτου του ἐπισυμβάντος μετά τινας ὥρας. Ἐνεταφιάσθη ἐν Dilkaoska. Σταυρὸς φέρων τὰ ἀρχικὰ γράμματα G. W. καὶ τὴν ἡμερομηνίαν 14 Νοεμβρίου ἐστήθη ἐπὶ τοῦ τάφου του.

Τὸ ὑπουργεῖον διώρθωσε τὴν ἡμερομηνίαν ἓν ἔτος μετὰ τὸν θάνατον. Ὁ κ. Βίλκινσον λαβὼν ἀνάγκην δευτέρου ἀντιγράφου κατὰ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1859 εὗρεν αὐτὸ συντεταγμένον ὅπως τὸ παλαιόν, ἀλλὰ ἡ ἡμερομηνία 14 Νοεμβρίου εἶχεν ἀντικατασταθῆ τὴν τῆς 15.[1]

* * *

Ἕτερον γεγονὸς πιστοποιούμενον ὑπὸ τοῦ συνταγματάρχου Wickham καὶ ἱστορηθὲν ὑπὸ τῆς συζύγου του ὡς ἕπεται:

Φίλος μού τις, ἀξιωματικὸς τῶν Highlanders, ἐπληγώθη καιρίως κατὰ τὴν μάχην τοῦ Tel el-kebir· ἡ μήτηρ του ἦτο στενὴ φίλη μου, καὶ ὅτε τὸ μεταφέρον τοὺς τραυματίας πλοῖον ἡ «Καρχηδὼν» ἔφθασεν εἰς Μ. μὲ ἔστειλεν ἐπὶ τοῦ πλοίου ὅπως τὸν ἴδω καὶ προσπαθήσω νὰ τὸν φέρω εἰς τὴν οἰκίαν. Ὅταν ἔφθασα ἐπὶ τοῦ πλοίου μοὶ εἶπον ὅτι ἦτο ἐκ τῶν μᾶλλον βαρέως πληγωθέντων καὶ ὅτι θεωρήσαντες ἐπικίνδυνον τὴν μεταχόμισιν αὐτοῦ εἰς τὸ νοσοκομεῖον, τὸν ἐκράτησαν μεθ' ἑνὸς ἄλλου ἐπὶ τοῦ πλοίου. Μετὰ πολλὰς παρακλήσεις ἐπετράπη εἰς τὴν μητέρα του καὶ ἐμὲ νὰ τὸν περιποιηθῶμεν. Ὁ δυστυχὴς ὑπέφερε τοσοῦτον, ὥστε οἱ ἰατροὶ δὲν ἐτόλμων ν' ἀποπειραθῶσι τὴν ἐγχείρισιν τῆς ἀποκοπῆς τοῦ ποδός, τὴν μόνην ἐλπίδα τῆς διατηρήσεως αὐτοῦ ἐν τῇ ζωῇ.—Τὴν νύκτα τῆς 14 Ἰανουαρίου 1886 καίτοι οὐδεμία ἀπότομος μεταβολὴ προεβλέπετο εἰς τὴν κατάστασιν αὐτοῦ μὲ ὠδήγησε παρ' αὐτῇ ὅπως ἀναπαυθῶ μίαν νύκτα διότι ἔπασχον καὶ ἡ ὑγεία μου δὲν μοὶ ἐπέτρεπε τοσοῦτον παρατεταμένους κόπους. Ὁ ἀσθενὴς εὑρίσκετο πρό τινων ὡρῶν εἰς εἶδος ληθάργου ὁ δὲ ἰατρός μοὶ εἶπεν ὅτι: εὑρισκόμενος ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῆς μορφίνης θὰ ἐκοιμᾶτο πιθανῶς μέχρι τῆς πρωΐας: Συγκατετέθην ν' ἀναχωρήσω προτιθεμένη νὰ ἐπιστρέψω λίαν πρωὶ ἵνα, κατὰ τὴν ἀφύπνισιν μὲ εὕρῃ πλησίον του. Περὶ τὴν τρίτην ὥραν τῆς πρωΐας, ὁ μεγαλείτερος υἱός μου, ὅστις ἐκοιμᾶτο ἐν τῷ αὐτῷ δωματίῳ, μὲ ἐκάλεσε λέγων: «Μητέρα, μητέρα ἰδοὺ ὁ κύριος B. Ἠγέρθην ἐσπευσμένως.... ἦτο ἀληθέστατον· ἡ σκιὰ τοῦ κ. B. περιήρχετο τὸ δωμάτιον εἰς ὕψος 15 ἑκατοστομέτρων ἀπὸ τοῦ ἐδάφους καὶ ἐξηφανίσθη διὰ τοῦ παραθύρου μειδιῶσά μοι. Ἔφερε τὰ νυκτερινὰ αὐτοῦ ἐνδύματα, ἀλλὰ—πρᾶγμα παράδοξον—ὁ πάσχων αὐτοῦ ποῦς, ὅστις ἦτο παραμεμορφωμένος ὑπὸ γαγγραίνης ἐφαίνετο ἐντελῶς ὑγιής. Τὸν παρετηρήσαμεν ταυτοχρόνως ὅ τε υἱός μου καὶ ἐγώ. Μετὰ ἡμίσειαν περίπου ὥραν μοὶ ἀνήγγειλαν ὅτι ὁ κ. B. ἀπέθανεν τὴν 3 ὥραν. Μετέβην παρὰ τῇ μητρί του ἥτις μοὶ διηγήθη τὰ τοῦ θανάτου του. Οὐδέποτε ἐσυγχώρησα ἐμαυτὴν διότι δὲν ἔμεινα τὴν νύκτα ἐκείνην πλησίον του.

Εὐγενία Wickham

Ὁ υἱός της, ἡλικίας 9 ἐτῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ συμβεβηκότος προσέθηκε:

«Ἐνθυμοῦμαι ὅτι τὰ πράγματα συνέβησαν ὡς ἐκτίθενται ἀνωτέρω».

Edmond Wickham

Ὁ σύζυγος τῆς R. Wickham, ἀντισυνταγματάρχης τοῦ Βασιλικοῦ πυροβολικοῦ, γράφει ὅτι πιστοποιεῖ τὸ ἀκριβὲς τῆς διηγήσεως ταύτης.

* * *

Θὰ ἠδυνάμεθα εὐκόλως νὰ παραθέσωμεν πολλὰ ἔτι παραδείγματα ἀλλὰ δὲν θέλομεν νὰ ὑπερβῶμεν τὰ ὅρια τῆς μελέτης ταύτης. Ἐκτὸς τούτου ἑκατὸν παρόμοιοι παρατηρήσεις, οὐδὲν ἢ σχεδὸν οὐδὲν θὰ προσέθετον. Τὸ ζήτημα εἶνε ἂν πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν γεγονότα τοιαύτης φύσεως. Ἀλλὰ πῶς νὰ τὰ ἀπορρίψωμεν; ν' ἀμφιβάλλωμεν περὶ τῆς πίστεως καὶ ἀκριβείας τῶν ἀφηγουμένων; Δὲν ἔχομεν τὸ δικαίωμα καθότι εἰσὶν ἄνθρωποι ἐντιμότατοι, αἱ δὲ ἔρευναι, ἃς ἠδυνήθησαν νὰ κάμωσι εἰς πολλὰ τῶν παραδειγμάτων τούτων, τὰ ἐπεβεβαίωσαν καθ' ὁλοκληρίαν. Νὰ ὀνομάζωμεν τὰς συγκυρίας ταύτας τυχαίας καὶ ν' ἀρκούμεθα ἀποδίδοντες αὐτὰς εἰς τὴν τύχην εἶνε βεβαίως ἐλαφρὸν καὶ ἀνεπαρκές. Ἡ τύχη εἶνε ὡς εἴπομεν πολλάκις, ἔκτακτος. Ἀλλὰ ν' ἀρκεσθῇ τις εἰς τὴν ἐξήγησιν ταύτην δὲν εἶνε λύσις. Μᾶς φαίνεται λογικώτερον, ἐπιστημονικώτερον νὰ ζητήσωμεν νὰ ἐξηγήσωμεν τὰ φαινόμενα ταῦτα ἢ ν' ἀρνούμεθα τὴν ὕπαρξιν αὐτῶν ἀνεξετάστως.

Νὰ ἐξηγήσωμεν αὐτὰ εἶνε βεβαίως δύσκολον. Ὅπως εἴπομεν, αἱ αἰσθήσεις ἡμῶν εἰσὶν ἀνεπαρκεῖς καὶ ἀπατηλαὶ ἴσως δὲ οὐδέποτε ἀποκαλύψουν ἡμῖν τὴν πραγματικότητα τόσον εἰς τὴν παροῦσαν ὅπως καὶ εἰς ἄλλας περιστάσεις. Πᾶν ὅ,τι δυνάμεθα ἤδη νὰ εἴπωμεν συγκρίνοντες τὰ διάφορα παραδείγματα τῆς αὐτῆς φύσεως εἶνε ὅτι ὁ θνήσκων ἢ ὁ τεθνεὼς δὲν μεταφέρεται ἐνώπιον τοῦ παρατηρητοῦ (δὲν ὁμιλοῦμεν βεβαίως περὶ τοῦ σώματος ἀλλὰ περὶ τῆς ψυχῆς, τοῦ πνεύματος, τοῦ ψυχικοῦ στοιχείου) ἀλλ' ὑφίσταται «ἐξ ἀποστάσεως ἐνέργεια ἑνὸς πνεύματος ἐπὶ ἑτέρου». Δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ἑκάστη τῶν σκέψεών μας ἀκολουθεῖται ὑπὸ κινήσεως ἐγκεφαλικῆς τῶν ἀτόμων, τοῦθ' ὅπερ ἄλλως τε εἶνε παραδεδεγμένον παρὰ τοῖς φυσιολόγοις. Ἡ ψυχικὴ ἡμῶν ἰσχὺς παράγει αἰθέριον κίνησιν μεταδιδομένην μακρὰν ὅπως ἅπασαι αἱ τοῦ αἰθέρος δονήσεις καὶ καθίσταται ἐπαισθητὴ εἰς τὰς ἐν ἁρμονίᾳ μετὰ τῆς ἡμετέρας διακειμένας διανοίας. Ἡ μεταμόρφωσις ψυχικῆς τινος ἐνεργείας εἰς κίνησιν τοῦ αἰθέρος καὶ τἀνάπαλιν δύναται νὰ ᾖ παρεμφερὴς πρὸς ἣν παρατηροῦμεν εἰς τὸ τηλέφωνον, ἔνθα ἡ πλὰξ τῆς ἀποδοχῆς, ἐντελῶς ὁμοία πρὸς τὴν τῆς ἀποστολῆς ἀναδημιουργεῖ τὴν ἠχηρὰν κίνησιν. Ἡ ἐνέργεια αὕτη ἑνὸς πνεύματος ἐπὶ ἑτέρου ἐκδηλοῦται διὰ ποικίλων ἀποτελεσμάτων, ἐνίοτε διὰ τῆς τελείας τοῦ προσώπου ὀπτασίας, πολλάκις διὰ τῆς ἀκοῆς γνωστῆς φωνῆς καὶ ἄλλοτε δι' ἀσυνήθων κρότων, διὰ φαινομενικῆς κινήσεως τῶν ἐπίπλων καὶ ἐν γένει διὰ φαινομένων κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον παραδόξων.

Τὸ πνεῦμα ἐνεργεῖ ἐπὶ τοῦ πνεύματος ὅπως ἐν τῇ περιπτώσει τῆς ἐξ ἀποστάσεως ὑποβολῆς· εἰς περιστάσεις δὲ τοσοῦτον σοβαράς, ὅπως ὁ θάνατος, ἡ ἐνέργεια αὕτη δὲν εἶνε μᾶλλον ἔκτακτος ἢ τῆς τοῦ μαγνήτου ἐπὶ τοῦ σιδήρου, τῆς ἕλξεως τῆς γῆς ἐπὶ τῆς σελήνης, τῆς μεταδόσεως τῆς ἀνθρωπίνης φωνῆς διὰ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ, τῆς ἀναλύσεως τῶν χημικῶν στοιχείων τῶν πλανητῶν καὶ τῶν ὅλων τῆς νεωτέρας ἐπιστήμης θαυμάτων. Εἶνε μόνον ὑπερτέρας φύσεως καὶ δύναται νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ εἰς τὴν ψυχικὴν γνῶσιν τοῦ ἀνθρωπίνου ὄντος.

Ἡ ἐξήγησις ἔσται βεβαίως διάφορος διὰ τὸν θνήσκοντα καὶ τὸν τεθνεῶτα, ἀλλ' οὐδὲν εἰσέτι γινώσκομεν· ἃς μὴ ἀρκούμεθα· ἃς παρατηρῶμεν, ἃς ἀναλύωμεν, ἃς ἐξετάζωμεν.

Οὐδεὶς θ' ἀμφισβητήσῃ ὅτι τὸ μᾶλλον ἐνδιαφέρον ἡμᾶς ζήτημα, ἐν συμπάσῃ τῇ δημιουργίᾳ, εἴμεθα — ἃς τὸ ὁμολογήσωμεν —ἡμεῖς αὐτοί. «Γνῶθι σαυτὸν» ἔλεγεν ὁ Σωκράτης. Ἔκτοτε ἐμάθομεν ἄπειρα πράγματα ἐκτὸς ἐκείνου, ὅπερ ἡμᾶς ἐνδιαφέρει περισσότερον παντὸς ἄλλου. Φαίνεται ὅμως ὅτι ἡ παροῦσα τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος τάσις εἶνε νὰ ὑπακούσῃ ἐπὶ τέλους εἰς τὴν τοῦ Σωκράτους συμβουλὴν καὶ νὰ σπουδάσῃ ἑαυτό.

(Μετάφρασις) Θ. Λ. Αμπρος

ΑΒΔΟΝ ΔΕ ΠΑΘ

ΤΟ ΑΣΤΡΟΝ ΤΟΥ ΜΕΡΟΥΑΝ

(Ἀραβικὴ διήγησις)

Μετάφρασις ἐκ τῆς Καστιλιανῆς ὑπὸ Γ. Ν. Μαυράκη.

(Συνέχεια)

III

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟΝ ΤΟΥ ABEN-AMAP

Α'.

Εἰς ἕνα τῶν εὐρέων θαλάμων τοῦ βασιλικοῦ μεγάρου τῆς Μεδίνας-Θαχάρας, τοῦ ὁποίου οἱ ἐκ χρυσοῦ καὶ μετάξης τάπητες ἔλαμπον διὰ χιλίων χρωμάτων καὶ ἀπὸ τῆς τῆς στέγης τοῦ ὁποίου, ἐπικολλήτου δι' ἐβένου καὶ μαργάρου, ἐκρέμοντο λύχνοι ἐξ ἀλαβάστρου, οἵτινες ἐτόξευον τὰς λάμψεις των ἐπὶ τοίχων ἐπεστρωμένων διὰ χρυσοῦφάντων ὑφασμάτων· ἐκεῖ ὅπου πτηνὰ μελῳδικὰ ἐκελάδουν φυλακισμένα ἐν κλωβοῖς ἐξ ἐλεφαντόδοντος καὶ λείρια, ἴασμοι καὶ γαροφαλέαι, περιεχόμεναι ἐν ἀγγείοις ἐξ ἀχάτου, ἀπέπνεον ἡδυτάτην εὐωδίαν ἀποχαυνοῦσαν τὰς αἰσθήσεις· περιτετυλιγμένον ἐν λευκῷ χιτῶνι καὶ κατακεκλιμένον ἐπὶ σοφᾶ Περσικοῦ, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἠφανισμένους ὑπὸ δακρύων, ἐστέναζεν ἐξ ἔρωτος τὸ οὐρὶ τῶν οὐρὶ τῶν παρθένων δούλων τῆς αὐτοκρατορίας.

Αἱ νυκτεριναὶ αὗραι, διερχόμεναι διὰ μέσου τῶν μὲ γλυφὰς διαφανεῖς παραθύρων, ἠσπάζοντο τὸ μέτωπον τῆς κόρης, ἥτις, λευκὴ ὡς τὸ κρῖνον, μὲ τὴν ξανθὴν ὡς ὁ ἥλιος κόμην της καὶ τοὺς ὡς ὁ οὐρανὸς γαληνίου θερινῆς νυκτὸς κυανοὺς ὀφθαλμούς της ἐφαίνετο περικαλλεστέρα ἢ ποτε.

Ἐξ ὡραῖαι δοῦλαι, μετὰ πολυτελείας κεκαλλωπισμέναι, ἐτάνυον τὰς χορδὰς τῶν ἁρμονικῶν μαντολίνων των, ὅπως φαιδρύνωσι τὴν καρδίαν τῆς παρθένου.

Ματαία πλάνη! Ἡ γλυκεῖα ἠχὼ δὲν ἐκαμνεν ἄλλο ἢ νὰ προκαλῇ ἀναμνήσεις ἐν τῷ πνεύματι ἐκείνης, ἥτις ἀπὸ δύο σελήνων ἔκλαιε διὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ ποιητοῦ πρὸς τὸν ὁποῖον εἶχεν ἀνοίξει εἰς τοὺς κήπους τοῦ Μερουὰν τὴν παρθένον ψυχήν της.

Οἱ ὅρκοι καὶ αἱ διαμαρτυρίαι εἶχον λυτρώσει τὴν ἀπαράμιλλον δορκάδα ἐκ τῶν ἐπιτηδείων προσβολῶν τοῦ καλίφου.

Ἀλλ' ὁ Ἀλακέμ, ἀποκαμὼν νὰ ἀναμένῃ, ἦτο ἀνενδοιάστως ἀποφασισμένος νὰ ἀπολαύσῃ τῶν χαρίτων τῆς Χαλεβᾶς του.

Καὶ ἡ Χαλεβὰ ἔβλεπεν ἑαυτὴν κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα ὑποχρεωμένην νὰ ἐκλέξῃ μεταξὺ τοῦ θανάτου καὶ τῆς ἀτιμίας.

Ἐκείνην τὴν ἑσπέραν τὸ οὐρὶ τοῦ Μερουάν, ἀναμιμνησκόμενον τῆς πρώτης καὶ μόνης συνεντεύξεως εἰς τοὺς κήπους μετὰ τοῦ ἐκλεκτοῦ τοῦ ἔρωτός του, εἶχε πλησιάσει κατὰ τὴν ὥραν τῆς *ἀλμαγρίπ* εἰς ἓν τῶν παραθύρων τοῦ θαλάμου καὶ ἀπευθύνει δέησιν εἰς τὸν Θεὸν τοῦ Ἰσμαήλ, τὸν δίκαιον καὶ εὔσπλαγχνον.

Ἀλλά, βυθισθέντος τοῦ ἡλίου εἰς τὴν ροδινὴν κλίνην του ἐν τῇ Δύσει, εἶχεν ἐπέλθει ἡ νὺξ χωρὶς νὰ φέρῃ κάτωθεν τοῦ μανδύου της τὸν Ἀβὲν-Ἀμάρ.

Καὶ ἡ Χαλεβά, ἀπηλπισμένη, μελαγχολική, μαραμένη, εἶχεν ἀποσυρθῆ εἰς τὸν σοφᾶν της, ὅπου ματαίως ἐστέναζεν ἐξ ἔρωτος δι' ἐκεῖνον, ὅστις, παρήκοος πρὸς τὸν Σαουλγαλίπ, ὑπέφερε τὴν δουλείαν τοῦ φυλακτοῦ τῆς σουλτάνας Σαΰδας-Κίνθας.

Β'

Ὁ Ἀβὲν-Ἀμάρ, ἀόρατος, βωβὸς τὴν γλῶσσαν καὶ αἰχμάλωτος, πρὸς τιμωρίαν τῆς ἀπιστίας του, ἐπὶ σοφᾶ Περσικοῦ δι' ἀλύσεως ἀδιαρρήκτων κρίκων, ἔβλεπε τὰ δάκρυα τῆς Χαλεβᾶς, ἤκουε τοὺς στεναγμούς της καὶ ὑπέφερε τὴν τρομερωτέραν τῶν βασάνων, τῶν ἐφευρεθεισῶν ὑπὸ τῶν πονηρῶν πνευμάτων· διότι προσεπάθει νὰ ὁμιλήσῃ καὶ τὰ κύματα τοῦ ἀέρος ἠρνοῦντο νὰ μεταδώσωσι τὴν φωνήν του· ἤθελε νὰ κινηθῇ ἡ δὲ ἄλυσος τὸν ἠμπόδιζεν· ἐὰν δὲ ἐνίοτε ἡ χεὶρ του ἔψαυε τὴν τῆς Χαλεβᾶς, ἡ Χαλεβὰ ἦτο ἀναίσθητος τῇ ἰσχύϊ τοῦ φυλακτοῦ τῆς κόρης τῶν μαγειῶν.

Ἡ Κίνθα ἐπίσης ἀόρατος πρὸς τὴν ἀπαράμιλλον παρθένον, μὲ λελυμένην τὴν ὡραίαν μέλαιναν κόμην, γυμνὸν τὸν ἀλαβάστρινον κόλπον, χαύνους τοὺς ὀφθαλμούς, τὸ στόμα στένον, γοητεύουσα ὡς ἡ ὡραιοτέρα τῶν γυναικῶν τῆς γῆς καὶ πνθαινομένη ὡς ἐμπνευσθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐπαράτων ἀγγέλων, ἔσφιγγεν ἐν τῇ ἀγκάλῃ της τὸν ποιητὴν καὶ τῷ ἐπανελάμβανεν εἰς τὸ οὖς διὰ φωνῆς γλυκείας καὶ ἠχηρᾶς.

— Ἐλθέ, ἀγαπημένε μου, ἐγὼ εἶμαι ἡ Κίνθα, ἡ σουλτάνα Κίνθα, ἥτις σὲ ἐγνώρισεν ἐν Μεδίνᾳ-Θαχάρᾳ καὶ σὲ ἠγάπησε προτοῦ σὲ γνωρίσῃ· ἐλθέ, ζωὴ τῆς ζωῆς μου· μίαν στιγμὴν ἡδονῆς μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ ἀνακτόρῳ μου καὶ θὰ ἀπολαύσῃς κατόπιν αἰωνίως τῶν χαρίτων τῆς ἐκλεκτῆς τῆς ψυχῆς σου.

Ἀλλ' ὁ Ἀβὲν-Ἀμὰρ ἀπώθει τὴν σουλτάναν, τὴν κατηρᾶτο καί, ἐνισχυόμενος διὰ τῆς προσευχῆς, ἐπικαλούμενος τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ τοῦ Ἰσμαήλ, τοῦ Δικαίου καὶ Εὐσπλάγχνου, ἐζήτει ἀπὸ τὸν Σαουλγαλὶπ νὰ ἀποδώσῃ τὴν μαγικὴν ἰσχύν του εἰς τὸ φυλακτὸν τὸ ὁποῖον ἐν τῷ σπηλαίῳ τῆς Σιέρρας-Μορένας τῷ εἶχε δώσει.

Γ'

Ἀΐφνης ἤνοιξεν ἡ θύρα τῆς αἰθούσης καὶ ἐνεφανίσθη μουσουλμάνος κεκαλυμμένος διὰ μανδύου ἐρυθροῦ μετὰ κορδύλης κεντημένης ἐπὶ τῆς κεφαλῆς.

Ὁ μουσουλμάνος ἤνοιξε τὸν μανδύαν, ἔρριψε πρὸς τὰ ὀπίσω τὴν κορδύλην καὶ προὐχώρησε μεθ' ὕφους δεσποτικοῦ εἰς τὸ μέσον τῆς αἰθούσης.

Ἦτο ὁ πρίγκηψ Ἀλακὲμ-μπεν-Ἀβδερραχμὰν-μπεν-Μωχαμὲδ μπεν-Ἀβδαλλάχ.

Ἦτο ἐνδεδυμένος διὰ πλουσιωτάτου *καφτὰν*[1] κυανοῦ τῆς Κασιμίρης μετὰ κομβίων ἀδαμαντίνων· περιέβαλλε τοὺς κροτάφους του ὡραιοτάτη ταινία περσική, λευκοτέρα τῶν ἀφρῶν τοῦ *Φοράτ*[2] περίφημος δ' ἀκινάκης τῆς Δαμασκοῦ ἐκρέματο ἀπὸ τῆς ζώνης του.

Χαρίεις τὸ ἀνάστημα, εἶχεν εὐρὺ τὸ μέτωπον· οἱ ὀφθαλμοὶ του κυανοῦ καὶ λάμποντες, ἡδυπαθὲς καὶ ἐκφραστικὸν τὸ στόμα του οὐλη δὲ καὶ ξανθή, ὡς ὁ ἥλιος, ἡ γενειὰς τοῦ ἡλιοκαοῦς προσώπου του.

Ὅταν αἱ δοῦλαι ἀνεγνώρισαν τὸν καλίφην, ἠγέρθησαν ἐσπευσμένως τῶν προσκεφαλαίων, καὶ μετὰ τῶν μαντολίνων καὶ δουλθαΐνων[3] ἔφυγον διὰ τῆς μυστικῆς θύρας.

Οἱ δύο ἀδελφοὶ ἔμειναν μόνοι ἐν τῇ αἰθούσῃ.

Ὁ Ἀβὲν-Ἀμάρ, ἀόρατος, ἐβρυχήθη ὡς λέων.

Ἡ Χαλεβὰ ἐταράχθη ὑπὸ φρίκης καθὼς ὑπὸ τὴν καυστικὴν πνοὴν τοῦ Σιμοὺν ὁ ἀσθενὴς φοῖνιξ τῆς Ἐρήμου.

Σατανικὸν δὲ μειδίαμα διέστειλε τὸ στόμα τῆς κόρης τῶν μαγειῶν.

Δ'

Ὁ Ἀλακέμ, παρασυρόμενος ὑπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Ἐβλὶς καὶ κεκαλυμμένος ὑπὸ τῶν πτερύγων τοῦ ἀγγέλου τοῦ πειρασμοῦ, προσήλωσε τὸ φλογερὸν καὶ ἡδυπαθὲς βλέμμά του ἐπὶ τῆς παρθένου, ἥτις ὀρθία, ἀκίνητος ὡς ἄγαλμα, δὲν ἐτόλμα νὰ παρατηρήσῃ τὸν κύριόν της ἡ αἰδήμων.

— Ὁ Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσμαὴλ ἔστω μετὰ τῆς ὡραίας δορκάδος τῆς Μεδίνας Θαχάρας, εἶπεν ὁ καλίφης πλησιάζων ἑκάστοτε περισσότερον πρὸς τὴν Χαλεβάν.

Ἡ Χαλεβὰ δὲν ἀπήντησε.

— Τόσον δυστυχὴς θὰ εἶνε ὁ ἡγεμὼν τῶν πιστῶν, ὥστε νὰ μὴ ἀξιωθῇ νὰ ἴδῃ τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν ἐκείνης, ἥτις κατώρθωσε νὰ τὸν ὑποδουλώσῃ διὰ τοῦ γοήτρου τῶν χαρίτων της; Δύο σελῆναι διῆλθον διὰ τῶν ἀνακτόρων ἀπὸ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ὁ ἑβραῖος Ἀκὰβ σὲ ὡδήγησεν εἰς αὐτὸν τὸν θάλαμον καὶ οὐδὲ μίαν μόνην φορὰν οἱ ὀφθαλμοί σου μὲ περιέβαλον δι' ἑνὸς ἐρωτικοῦ βλέμματος. Τί ἐφιλοδόξησαν αἱ ἐπιθυμίαι τῆς ἐκλεκτῆς τῆς ψυχῆς μου τὸ ὁποῖον νὰ μὴ ἔχῃ ἱκανοποίησιν ἡ ἰσχὺς τοῦ καλίφου σου; Καταθλίβων τὴν καρδίαν μου ἐγώ, ἐσεβάσθην τοὺς ὅρκους καὶ τὰς διαμαρτυρίας σου ἐπὶ δύο σελήνας· ἀλλ' ἦτο γεγραμμένον! Αἱ σκιαὶ ἐξέτεινον πρὸ πολλοῦ τὸν μαῦρον μανδύαν των ἐπὶ τῆς γῆς, ταύτην δὲ τὴν νύκτα.... ἡ Χαλεβὰ ἔσεται τοῦ πρίγκηπος Ἀλακέμ.

— Ποτέ! Ποτέ! ἐτόλμησε νὰ προφέρῃ διὰ φωνῆς μόλις αἰσθητῆς ἡ δυστυχὴς δούλη.

— Δὲν ἐνόησες ὅτι ἡ ψυχή μου φλέγεται εἰς τὸ πῦρ τοῦ ἔρωτός σου καὶ ὅτι ἄνευ σοῦ θὰ μοὶ ἦτο ἀνυπόφορος ἡ ὕπαρξις;

— Ἀρκετὰ τὸ γνωρίζω πρὸς βάσανον τῆς ψυχῆς μου! ἐφώνησεν ἡ Χαλεβά, ἐγείρουσα αὐτομάτως τοὺς ὡραίους κυανοῦς ὀφθαλμούς της διὰ τρόπου τόσον χαρίεντος, ὥστε ἔκαμε τὸν πρίγκηπα νὰ τρέμῃ ἐξ ἡδονῆς.

— Πρὸς βάσανον τῆς ψυχῆς σου εἶπες;

— Ναί· ἀλλ' ὦ!.... ὁ Θεὸς δὲν θὰ ἐπιτρέψῃ ὅπως ἡ ἀνοσιότης ἑνώσῃ τὸν πρίγκηπα υἱὸν τοῦ μεγάλου Ἀβδερραχμὰν μετὰ τῆς θυγατρὸς ναζαρηνῆς.

— Ἀγνοεῖς ὅτι ὁ καλός μου πατὴρ ἦτο υἱὸς τῆς χριστιανῆς Μαρίας;[1] Ἡ εἴδησις τῶν ἐρώτων τοῦ μεγάλου καλίφου μετὰ τῆς ναζαρηνῆς *Ἥλιος* δὲν ἔφθασεν ἐκ τύχης εἰς τὰς ἀκοάς σου;

Ἱδρὼς ψυχρὸς ὡς ὁ πάγος ἐκάλυψε τὸ μέτωπον τῆς κόρης ἀκροωμένης ἐκείνης τῆς ἀποκαλύψεως.

Ἡ Χαλεβὰ ἠγνόει ὅτι ἡ δημιουργὸς τῶν ἡμερῶν της ἔσχε σχέσιν μετὰ τοῦ ἀποθανόντος πρίγκηπος.

— Δὲ θὰ ἐπιτρέψῃς, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἀλακέμ, νὰ ἀποτυπώσῃ ἐν φίλημα ἐπὶ τῆς ἐξ ἐλεφαντόδοντος αὐτῆς χειρὸς ἐκεῖνος, ὅστις διευθύνει τὰς τύχας τοῦ κράτους καὶ ὅστις ἄνευ τοῦ ἔρωτός σου ἔσεται ὁ δυστυχέστερος τῶν ἀνθρώπων;

— Ποτέ!

— Ζήτησόν μοι ὅ,τι θέλεις, ὅ,τι μᾶλλον ποθεῖ ἡ ἐπιθυμία σου, τοὺς δούλους μου, τὰ ἀνάκτορά μου, τοὺς θησαυρούς μου, τὸ πᾶν καὶ πάντα θὰ σοὶ παραχωρηθῶσιν ἐὰν σβέ-

---

1 Ἡ διαφορὰ τοῦ μήκους μεταξὺ Λονδίνου καὶ Lucknow εἶνε περίπου 5 ὡρῶν. Ὅταν ἐν Λονδίνῳ εἶνε 3 ἢ 4 ὥραι τῆς πρωΐας ἐν Lucknow εἶνε 8 ἢ 9. Ἀλλ' ὁ λοχαγός, ὅπως εἴδομεν ἐφονεύθη μετὰ μεσημβρίαν καὶ οὐχὶ τὴν πρωΐαν. Ἐὰν ἐφονεύετο τὴν 15 ἡ ἐμφάνισις αὐτοῦ θὰ εἶχε λάβει χώραν πολλὰς ὥρας πρὶν τῆς ἐνάρξεως τῆς μάχης, ἐν ᾗ ἔπεσε καὶ ὅτε ἦτο ἀκόμη ὑγιής. Πράγματι εἶχε φονευθεῖ 10 ἢ 12 ὥρας πρὸ τῆς ἐμφανίσεως.

1 Εἶδος ἐσθῆτος στενῆς, κατὰ τὸν τρόπον τοῦ ἱερατικοῦ ἐνδύματος, μετὰ γραμμῆς μακρᾶς κομβίων.

2 Ὁ Εὐφράτης, ὅστις πηγάζει ἀπὸ τῶν ὀρέων τῆς Ἀρμενίας καὶ ἐκβάλλει ἐν τῷ περσικῷ κόλπῳ.

3 Εἶδος ὀργάνου πνευστοῦ ἐν εἴδει σάλπιγγος.

1 Ἱστορικόν.

σης τὸ πῦρ αὐτοῦ τοῦ φλογεροῦ πάθους τὸ ὁποῖον μὲ κατακαίει. Ἄχ! ἀφ' ὅτου σὲ εἶδον, συνοδευομένην ὑπὸ τοῦ ἑβραίου εἰς τοὺς κήπους τῆς Μεδίνας-Θαχάρας, ὡς ἡ σκιὰ τὸ σῶμα πανταχοῦ μὲ ἠκολούθησεν ἡ μορφή σου.

Καιό Ἀλακέμ, ὡς ἑλκυόμενος ὑπὸ ἰσχύος ἀνωτέρας, ἔφερεν εἰς τὰ χείλη τὴν τορευτὴν χεῖρα τῆς νέας.

— Ἀδύνατον, ἀδύνατον! ἐφώνησεν ἡ δούλη.

— Ἀδύνατον! Καὶ τόσον ἀποτόμως μοὶ τὸ λέγεις; Οὕτω ἀνταποκρίνεται ἡ ἀπαράμιλλος Χαλεβὰ εἰς τὴν σημασίαν τοῦ γλυκέως ὀνόματός της;

— Μεταξὺ τῶν δύο ἐκτείνεται ἄβυσσος ἀνυπερβλητος· ἡ δούλη Χαλεβὰ οὐδέποτε ἔσεται τοῦ πρίγκηπος Ἀλακέμ.

Ε'

Μειδίαμα τρομερὸν συνέστειλε τὰ χείλη τοῦ καλίφου.

Οἱ ὀφθαλμοί του ἐτόξευον πῦρ.

Τὸ πνεῦμα τῆς Κίνθας εἶχεν ἐπιχύσει ἐντελῶς τὸ κύπελλον τῶν βεβήλων ἐρώτων ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ ἀδελφοῦ τῆς μὲ τὴν ξανθὴν κόμην κόρης.

— Ἀγαπᾷς τὸν ποιητὴν Ἀβὲν-Ἀμάρ;

— Θὰ τὸν ἀγαπῶ ἐφ' ὅσον ἀσπάζονται τὸ μέτωπόν μου αἱ αὖραι τῆς ζωῆς.

— Οὐδέποτε θὰ τὸν λησμονήσῃς;

— Οὐδέποτε!

— Γνωρίζεις ποῦ εὑρίσκεται;

— Τὸ ἀγνοῶ.

— Ἡ ἀπουσία του δὲν ἐλαττοῖ τὸ πάθος σου;

— Ἡ δορκὰς τοῦ Ἄτλαντος πληροῖ τεθλιμμένη τὸν ἄνεμον διὰ τῶν στεναγμῶν της ὅταν ζητῇ καὶ δὲν εὑρίσκει τὸν σύντροφον τῶν δασῶν της.

— Αἱ χάριτες ἄλλης γυναικὸς σοὶ ὑπέκλεψαν τὴν καρδίαν τοῦ ἐκλεκτοῦ σου.

— Τοῦ ἐκλεκτοῦ μου!.... ὄχι, ὄχι, εἶνε ἀδύνατον· προηγουμένως ὁ ἥλιος θὰ ἀνακόψῃ τὴν πορείαν του· διότι τὰ μεγάλα πάθη φλογίζονται διὰ τοῦ πυρὸς τῆς ἀπουσίας· διότι καθὼς δὲν δύναται νὰ ὑπάρχῃ παρὰ εἰς μόνος Θεὸς ἐν τῇ θρησκείᾳ, οὕτω εἷς μόνον ἔρως δύναται νὰ τραφῇ ἐν τῇ καρδίᾳ μας.

— Ἀγνοεῖς, ἐφώνησεν ὁ Ἀλακέμ, ἀπηλπισμένος, ὅτι εἶμαι ὁ καλίφης καὶ ὅτι αἱ ἐπιθυμίαι ἀπαιτοῦσι τὴν πλέον τυφλὴν ὑπακοήν;

— Μεταξὺ τῆς ὑπακοῆς καὶ τοῦ θανάτου.....

Ἡ Χαλεβὰ ἐκρατήθη.

— Προτιμᾷς τὸν θάνατον; εἶπεν ὁ πρίγκηψ.

— Ναί, ἐφώνησε μετ' ἐνεργείας ἡ μὲ τοὺς κυανοῦς ὀφθαλμοὺς νύμφη.

ϛ'

Ὁ Ἀλακὲμ ἤρχισε νὰ περιπατῇ κατὰ μῆκος τοῦ θαλάμου.

Ἐβρυχᾶτο ὡς λέων.

Αἴφνης, λαμβάνων πάλιν μίαν τῶν χειρῶν τῆς Χαλεβᾶς, ἐφώνησεν:

— Εὑρισκόμεθα μόνοι, ἐντελῶς μόνοι, ὀρκίζομαι δὲ ἐπὶ τῆς ἁγίας Καάβας ὅτι θὰ ἐπιτύχω διὰ τῆς ἰσχύος ὅ,τι διὰ τῆς καλῆς θελήσεως δὲν δύναμαι νὰ ἐπιτύχω· οὐδὲν ἐν τῷ κόσμῳ ἔσεται ἱκανὸν νὰ μὲ συγκρατήσῃ.

— Προηγουμένως τὸν θάνατον! ἐκραύγασεν ἡ Χαλεβᾶ.

Ὁ πρίγκηψ περιέσφιγκεν ἐκάστοτε ἰσχυρότερον τὴν δούλην.

— Μίαν στιγμήν! Μίαν.... στιγ....μήν!

—. Ἀδύνατον!

— Ὦ! ὁ Θεὸς δὲν θὰ ἐπιτρέψῃ ὅπως ἡ ἀκολασία ἑνώσῃ τὸν ἀδελφὸν μετὰ τῆς ἀδελφῆς. Διότι ἡ Χαλεβὰ δυνατὸν νὰ εἶνε ἡ ἀδελφὴ τοῦ Ἀλακέμ.

— Ἡ ἀδελφή μου! ἐφώνησεν ὁ καλίφης καγχάζων αὐθαδῶς.

— Σὺ μοὶ εἶπες ὅτι δοῦλος τῆς καρδίας τοῦ *Ἡλίου* ὑπῆρξεν Ἀβδερραχμὰν, ὁ πατήρ σου. Ἡ δὲ Χαλεβὰ εἶνε θυγάτηρ τῆς ναζαρηνῆς *Ἥλιος*.

— Καὶ διατί τὰ χείλη σου δὲν μοὶ ἀπεκάλυψαν τοιοῦτον μυστικόν;

— Διότι οὐδέποτε ἔμαθον ὅτι ἐκείνη ἥτις μοὶ ἔδωκε τὴν ὕπαρξιν ἠγαπήθη ὑπὸ τοῦ πρίγκηπος. Ὀρφανὴ ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς ὑπάρξεώς μου καὶ ἀνατραφεῖσα ἐν τῇ οἰκίᾳ ἑβραίου ὡς ὁ Ἀκάβ, μόλις ἠδυνήθην νὰ μάθω τὸ ὄνομα τῆς μητρός μου. Ἀλλ' ὦ! καὶ ὅταν ἀκόμη ἤθελε μάθῃ ὅτι εἶχεν ἔλθῃ εἰς τὸν κόσμον ἐν λίκνῳ πριγκηπίσσης, οὐδέποτε ἡ δούλη Χαλεβὰ ἤθελεν ἀποκαλύψει τὸ μυστήριον τῆς γεννήσεώς της.... Πριγκήπισσα τῆς αὐτοκρατορίας δὲν δύναται τόσον εὐκόλως νὰ ἑνώσῃ τὴν τύχην της μὲ τὴν τύχην ποιητοῦ ἀτυχοῦς ὡς ὁ Ἀβὲν-Ἀμάρ.

— Λοιπὸν τόσον ἀληθῶς τὸν ἀγαπᾷς ὥστε;....

— Τὸν ἀγαπῶ ὡς τὸ ἡλιοτρόπιον τὴν ἡμέραν, ὅπως τὰ ἄνθη τὰς αὔρας.

Ὁ Ἀλακὲμ ἔμεινε σκεπτικός.

Τέλος εἶπε.

— Δὲν εἶνε ἀληθὲς ὅτι σὺ εἶσαι ἀδελφή μου. Σὺ ἀγαπᾷς τὸν ποιητὴν Ἀβὲν-Ἀμάρ· οἱ δὲ λόγοι σου δὲν εἶνε ἢ ἐξακολούθησις τῶν ὅρκων σου καὶ τῶν διαμαρτυριῶν ἐπὶ δύο σελήνας.

Καί, κεκαλυμμένος ὑπὸ τῶν πτερύγων τοῦ ἀρχαγγέλου τοῦ πειρασμοῦ, ἐφώνησε, περισφίγκων ἰσχυρότερον ἤ ποτε τὴν δούλην.

— Αἰσθάνομαι ἐν τῇ καρδίᾳ μου πῦρ τὸ ὁποῖον μὲ καταφλέγει... Ὦ! δὲν θὰ ὠπισθοδρόμουν καὶ ἐὰν ἀκόμη ἤθελον ἴδῃ πρὸ ἐμοῦ τὴν γέφυραν Σιρὰτ καὶ τὰς αἰωνίους σκιάς.

Ἡ Χαλεβὰ ἐταράχθη ὡς τὰ φύλλα τοῦ δένδρου ταρασσόμενα ὑπὸ τοῦ ἀνέμου τῆς καταιγίδος.

Ζ'

Ὁ Ἀβὲν-Ἀμάρ, ἀόρατος, διαπερασμένην ἔχων τὴν καρδίαν ὑπὸ τοῦ ὀξέως ἐγχειριδίου τῆς ζηλοτυπίας, κατέβαλε ποοσπάθειαν ὅπως θραύσῃ τοὺς μυστηριώδεις κρίκους τῆς ἁλύσεως ἥτις τὸν ἐδέσμευεν· ἀλλ' ἀναγνωρίζων τὴν ἀδυναμίαν του ἐξέβαλε νέαν κραυγήν, ὁμοίαν πρὸς τὸν βρυχηθμὸν τοῦ λέοντος τῆς Ἐρήμου τοῦ ὁποίου προσπαθοῦσι νὰ ἀποσπάσωσι τὴν σύντροφον.

Ἡ Κίνθα, ἡ ἐκδικητικὴ Κίνθα, ἔθιξε διὰ τοῦ περγαμηνοῦ φυλακτοῦ της τὸ μέρος τῆς καρδίας τοῦ πρίγκηπος, παρετήρησε τὸν ποιητὴν καὶ ἐμειδίασε πάλιν διὰ μειδιάματος, σκληροῦ, ἀπεχθοῦς, σαρκαστικοῦ.

(Ἕπεται συνέχεια).

ΨΗΦΙΔΩΤΟΝ

Συχνάκις ἐκεῖνος, ὅστις δὲν εἶνε παράφρων, εἶνε χειρότερος.

***

Ὑπάρχουσι δύο εἴδων ζηλότυποι· Οἱ δυσπιστοῦντες εἰς τὸ ἕτερον ἥμισύ των καὶ οἱ δυσπιστοῦντες εἰς τὸ πρῶτον ἥμισύ των, τουτέστιν εἰς ἑαυτούς. Ἀμφότεροι εἶνε δυστυχεῖς· ἀλλὰ πόσον δυστυχέστεροι εἶνε οἱ τελευταῖοι....

Μς.

Εἴμεθα παντοτε πολὺ εὐγνώμονες διὰ τὰς ὑπηρεσίας ἃς μέλλουσι νὰ μᾶς προσφέρωσιν.

Petit Senn.

Ἡ τιμὴ εἶνε ἡ αἰδὼς τοῦ ἀνδρός.

Alf. de Vigny.

Ἡ ἀκρίβεια ἐν ταῖς λεπτομερείαις ἄνευ γενικοῦ σχεδίου, ὁμοιάζει πρὸς ὡρολόγιον δεικνύον τὰ δευτερόλεπτα καὶ οὐχὶ τὰς ὥρας.

G. Vaptour.

Αἱ γυναῖκες δὲν καπνίζουσι διότι φοβοῦνται τὸν καρκίνον τῆς.... γλώσσης.

Μς.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΝ ΕΥΡΗΜΑ

Ἐπιστολὴ πρὸς τὴν Διεύθυνσιν.

Ἄργος 10 Φεβρουαρίου 1892.

Χθὲς ἐκομίσθη ἐνταῦθα καὶ κατετέθη ἐν τῷ ἀρχαιολογικῷ μουσείῳ ἀνάγλυφον, ἀνευρεθὲν ἔν τινι ἀγρῷ ἐν τῇ μεταξὺ τῶν Μυκηνῶν καὶ τοῦ πολυφήμου Ἡραίου χώρᾳ. Τὸ ἀνάγλυφον αὐτό, εὑρεθὲν πρὸ δύο περίπου μηνῶν, εἶχε περιέλθει εἰς χεῖρας χωρικοῦ τοῦ χωρίου Πασᾶ τοῦ Δήμου Προσυμναίων, παρ' αὐτοῦ δὲ τὸ ἔλαβεν ἀνακαλύψας ὁ ἀστυνόμος Ἄργους.

Τὸ ἀνάγλυφον εἶνε εἰργασμένον ἐπὶ ὀγκώδους λίθου, τραχέως καὶ ὑπερύθρου, μὴ διασωθέντος ἀκεραίου. Τὸ σωζόμενον ἄνω μέρος αὐτοῦ, πλαισιούμενον, εἰκονίζει ταῶν μεγαλοπρεπῆ, σπαρασσόμενον ὑπὸ θηρίου, ὁμοιάζοντος πρὸς λέαιναν μᾶλλον.

Πλαγίως θεωμένη, ἡ εἰκὼν ἔχει μεγίστην ἔκφρασιν καὶ τέχνην, οὐχὶ κοινήν. Ἡ λέαινα, ἧς σώζεται μόνον τὸ ἄνω ἥμισυ περίπου τοῦ σώματος, εἶνε λιανόρμητική. Τὸ σχῆμα της ὁμοιάζει πως πρὸς τὸ τῶν λεόντων τῆς πύλης τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Μυκηνῶν, ἐξ οὗ δύναταί τις νὰ εἰκάσῃ ῥυθμὸν ἀρχαιοτάτης γλυπτικῆς. Ἡ κεφαλή, μὲ τοὺς φοβερῶς τεταμένους ὀφθαλμοὺς καὶ τοὺς ὑπανοιγομένους ῥώθωνας, ἀποπνέει ἀγριωτάτην ἡδονήν, ἣν αἰσθάνεται ἀποπνίγουσα διὰ τῶν ὀδόντων καὶ κατὰ τὸ μέσον τὸν μακρὸν λαιμὸν τοῦ δυστυχοῦς ὄρνιθος, ἐν ᾧ ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἁρπάζουσιν αὐτὸν τεταμένοι οἱ ἰσχυροὶ πρόσθιοι πόδες τῆς λεαίνης. Ὁ ταὼς δέ, οὕτω σπαρασσόμενος, συστρέφει ἐπωδύνως τὴν ὡραίαν του κεφαλήν, ἐν ᾧ τὸ σῶμα καὶ οἱ πόδες παραλύονται καὶ σύρονται νεκρούμενοι.

Βεβαίως ἡ εἰκὼν εἶνε ἀλληγορική, χρῄζει δὲ μελέτης πρὸς ἀκριβῆ ἐξήγησιν. Γνωστὸν εἶνε, ὅτι ὁ ταὼς ἦν ἱερὸς τῇ Ἥρᾳ ὄρνις καὶ σύμβολον μεγαλοπρεπείας καὶ ἀλαζονείας. Πιθανῶς ἐκ τούτου καὶ τοῦ τόπου, ἐν ᾧ εὑρέθη, τὸ ἀνάγλυφον σχετίζεται πρὸς τὸν παρὰ τὸ Ἄργος καὶ τὰς Μυκήνας περίφημον ναὸν τῆς Ἥρας. Ἀνῆκεν ὅμως εἰς αὐτόν, καὶ ἔχει σχέσιν πρὸς τὰ «ὑπὲρ τοὺς κίονας τοῦ ναοῦ εἰργασμένα», ὧν μνημονεύει ὁ Παυσανίας; Ἀνῆκεν εἰς ἴδιον οἰκοδόμημα ἢ ἦτο ἐπιτύμβιον ἀνάγλυφον; Ἐπὶ πᾶσι δέ, τί ἐσκόπει νὰ παραστήσῃ ὁ τεχνίτης διὰ τῆς εἰκόνος αὐτῆς, ἰδέαν, φαντασίαν ἢ μυθολογικὴν καὶ ἱστορικὴν πκράδοσιν καὶ τίνα; ..... Ἂς ἀποφανθῶσιν οἱ ἁρμοδιώτεροι.

Δ. Κ. Β.

Ἄργος 11 Φεβρουαρίου

Ἐπειδή τινες ἀμφισβητοῦσι τὸ μέρος τῆς ἀνευρέσεως τοῦ ἀναγλύφου, περὶ οὗ ἔγραφον ἡμῖν χθές, διατεινόμενοι ὅτι προέρχεται τοῦτο οὐχὶ ἐκ Προσύμνης ἀλλ' ἐκ τοῦ δίωρον ἀπέχοντος πρὸς δυσμὰς Σχοινοχωρίου, θέσατε παρακαλῶ ἐν παρενθέσει τὸ συμπέρασμά τῆς χθεσινῆς ἐπιστολῆς μου μέχρι διευκρινήσεως τοῦ πράγματος.

Δ. Κ. Β.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΕΓΧΩΡΙΑ

Ὁ βασιλεὺς μεταβήσεται τὸν προσεχῆ Μάϊον εἰς Κοπενάγην ὅπου θὰ τελεσθῶσιν ἑορταὶ ἐπὶ τοῖς χρυσοῖς γάμοις τοῦ πατρὸς τοῦ βασιλέως Χριστιανοῦ τῆς Δανίας. — Ἡ Βουλὴ ἀπέρριψε τὴν περὶ παραπομπῆς τοῦ ὑπουργείου Τρικούπη ἔκθεσιν τῆς ἐπὶ τοῦ κατηγορητηρίου ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς — Ὁ ὑπουργὸς τῆς Παιδείας ὑπέβαλεν εἰς τὴν Βουλὴν διάφορα ἐκπαιδευτικὰ νομοσχέδια. — Ὁ δὲ τῶν Ναυτικῶν ἕτερα περὶ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἓν περὶ τορπιλλικῆς σχολῆς συνταχθὲν ὑπὸ τοῦ βασιλόπαιδος Γεωργίου, διευθυντοῦ αὐτῆς.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ

Τοῦ Γαλλικοῦ ὑπουργείου παραιτηθέντος ὁ πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἀνέθεσεν εἰς τὸν κ. Ρουβιὲ τὸν σχηματισμὸν νέου. — Ἡ ἡγεμονὶς Δαρίνκα, χήρα τοῦ ἡγεμόνος τοῦ Μαυροβουνίου Δανιήλ, ἀπέθανεν ἐν Βενετίᾳ.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Ὁ Γλάδστων καταγίνεται εἰς συγγραφὴν μυθιστορήματος χάριν τῆς ἐφημερίδος «Nineteenth Century» Ὁ ἥρως τοῦ μυθιστορήματος τούτου θὰ εἶνε ἰδανικὸς τύπος πολιτικοῦ ἀνδρὸς τοῦ μέλλοντος καὶ τοιοῦτος, ὃν ὠνειροπόλει ὁ Γλάδστων ὡς διάδοχόν του εἰς τὰς πολιτικὰς βλέψεις.— Ἐτελεύτησεν ἐν Αὐγούστῃ ὁ γνωστὸς Γερμανὸς φιλόλογος, καθηγητὴς Χριστιανὸς Κρόν, πολλὰ μοχθήσας καὶ κατορθώσας περὶ τὴν λεκτικὴν καὶ πραγματικὴν ἑρμηνείαν τῶν διαλόγων τοῦ Πλάτωνος.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

Ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν, ἃς ἐνεργεῖ πρὸς εὕρεσιν τῆς Ἐννεακρούνου ὁ διευθυντὴς τῆς Γερμανικῆς Ἀρχαιολ. Σχολῆς κ. Δαῖρπφελδ νέα ἀποκαλύπτονται καθ' ἑκάστην εὑρήματα μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ στῆλαι ὁροθετικαὶ ὧν μία φέρουσα τὴν ἐπιγραφὴν

ΗΟΡΟΣ ΛΕΣΧΗΣ

ἀρχαϊκοῖς γράμμασιν ἀναγομένοις εἰς τὴν 5 π. Χ. ἑκατονταετηρίδα.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

Ὁ συνθέτης τῆς Cavalleria Rusticana καὶ τοῦ *Φίλου Φριτζ* μουσικοδιδάσκαλος Μασκάνης ἔγραψε νέον ἔργον «Janeteon», ἡ ὑπόθεσις τοῦ ὁποίου ἐλήφθη ἐκ τοῦ ποιήματος τοῦ Φρανσουὰ Κοππὲ «Passant». Τὸ μελόδραμα τοῦτο μετὰ μικρὸν ἐκτελεσθήσεται ἐν Ἰταλίᾳ εἶτα δὲ καὶ ἐν Παρισίοις.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ—ΠΕΡΙΕΡΓΑ—ΠΟΙΚΙΛΑ

Κατὰ τὰς ἀνακοινώσεις τοῦ γενικοῦ διευθυντοῦ τῶν πρωσικῶν ταχυδρομείων καὶ ἱδρυτοῦ τοῦ Παγκοσμίου Ταχυδρομικοῦ Συνδέσμου, ὁ Σύνδεσμος ὅτε ἱδρύθη, τῷ 1874, περιελάμβανεν ἀκριβῶς 40 τετρ. χιλιόμετρα μετὰ 350 ἑκατομμυρίων κατοίκων. Ἤδη ὁ Σύνδεσμος ἐκτείνεται ἐπὶ ἐκτάσεως 96 ἑκατομμυρίων τετραγ. χιλιομέτρων κατοικουμένων ὑπὸ πληθυσμοῦ 647 ἑκατομμυρίων, μετέχουσι δὲ αὐτοῦ 34 κράτη. Τὸ σύνολον δὲ τῶν κατ' ἔτος ταχυδρομικῶν ἀποστολῶν ἀνέρχεται περίπου εἰς 50 δισεκατομμύρια.

*

Ἐν Ἰταλίᾳ ἀνευρέθη κατετέθη εἰς τὸ Βρεττανικὸν μουσεῖον ἀξιοπερίεργόν τι εὕρημα ἀρχαιολογικόν, διασωθὲν ἀπὸ τῶν χρόνων, καθ' οὓς ἤκμαζον ἐν Ρώμῃ οἱ ἀγῶνες τῶν μονομάχων καὶ αἱ θηριομαχίαι εἰς τὰ θέατρα. Εἶνε τοῦτο πλὰξ μαρμαρίνη λεπτὴ μήκους τριῶν ποδῶν φέρουσα τὴν ἑξῆς ἐπιγραφὴν λατινιστί: «Ὅλαι αἱ θέσεις ἐπωλήθησαν. Παταγώδεις ἐπευφημίαι. Αἱ θύραι εἶνε κλεισταί».

*

Ἐν ἡλικίᾳ 72 ἐτῶν ἀπέθανε τελευταῖον ἐν Παρισίοις ὁ σοφὸς συγγραφεὺς Ἀλφρέδος Μορώ, μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιγραφῶν καὶ τῶν Γραμμάτων. Ὁ Μορὼ ἦτο ἐκπληκτικῆς πολυμαθείας σοφός. Διδάκτωρ τῆς φιλολογίας, διδάκτωρ τῶν νομικῶν, διδάκτωρ τῶν μαθηματικῶν, ἦτο γνώστης κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον παντὸς κλάδου τοῦ ἐπιστητοῦ, καὶ ἡ περιέργειά του δὲν εἶχεν ὅρια. Ἐγίνωσκε πάσας τὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας καὶ πολλὰς ἄλλας, καὶ ὅταν τις τὸν ἐπῄνει διὰ τοῦτο ὁ Μορὼ ἀπεκρίνετο: «Δὲν εἶνε τίποτε ἁπλούστερον ἀπὸ τὴν σπουδὴν τῶν ζωντανῶν γλωσσῶν· μόνον αἱ δέκα πρῶται δυσκολεύουν κάπως· τῶν λοιπῶν ἡ ἐκμάθησις ἔρχεται ἀφ' ἑαυτῆς».

*

Ὁ κ. Ἀαρὼν Μίλλερ ἔγραψεν εἰς Ἀμερικανικὴν τινα ἐπιστημονικὴν ἐφημερίδα ὅτι κατὰ τὰς παρατηρήσεις αὐτοῦ τὸ κέντρον τῶν μελισσῶν χρησιμεύει ὡς ἀντίδοτον εἰς ρευματισμοὺς καὶ λίαν σοβαροῦ χαρακτῆρος, ὡς ὁ ἴδιος ἐκ πείρας γνωρίζει. Καίτοι ἄγει τὸ ἑβδομηκοστὸν τέταρτον ἔτος τῆς ἡλικίας του προθύμως ὑπέστη τὴν ἐγχείρησιν ταύτην.

*

Τὸ ἠλεκτρον θεωρεῖται χρησιμώτατον παρὰ τοῖς φυσικοῖς, διότι 800 εἴδη ἐντόμων καὶ 163 εἴδη φυτῶν διετηρήθησαν ἐν αὐτῷ, πρὸς τούτοις δὲ εἰς διακοσμήσεις εἶνε ἀπαραίτητον. Τὸ ἠλεκτρον εὑρίσκεται εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ μέρη τοῦ κόσμου, ἀλλὰ τὸ καλλίτερον καὶ τὸ μᾶλλον ἐν χρήσει εἰς τὸ ἐμπόριον εἶνε τὸ προερχόμενον ἐκ τῶν ἀκτῶν τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης. Ὡραῖα τεμάχια ἠλέκτρου τιμῶνται περισσότερον ἢ τὸ βάρος των εἰς χρυσόν. Τὸ μέχρι τοῦδε γνωστὸν μεγαλείτερον τεμάχιον ἠλέκτρου ἔχει βάρος 18 λιτρῶν, καὶ ἀξίαν 30,000 δολλαρίων, καὶ εὑρίσκεται ἐν Βερολίνῳ. Ἐκ τοῦ ἠλέκτρου παράγεται ὀξύ τι χρησιμώτατον εἰς τὰς διαφόρους τέχνας.

*

Μετὰ πολλὰς δοκιμασίας εὑρέθη, ὅτι ὁ φωνογράφος τοῦ Ἐδισσῶνος συγκεντροῖ τοὺς ἤχους εἰς τὸ τύμπανον τοῦ ὠτὸς οὕτως, ὥστε πολλοὶ τῶν κωφαλάλων μαθητῶν δύνανται ν' ἀκούσωσιν. Ἐκ τῶν τοιούτων μαθητῶν τῆς σχολῆς, ἔνθα ἐγένετο τὸ τοιοῦτον πείραμα, 56 παῖδες καὶ 26 κοράσια ἠδύναντο εὐδιακρίτως νὰ ἀκούσωσι λέξεις. 40 ἠδύναντο νὰ ἀκούσωσι μουσικὴν καὶ μόνον 3 ἐξ ὅλων οὐδὲν ἤκουσαν.

ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Β. Β. Πάτρας, Ἐκ τῆς ἐργασίας τῶν ἀτόμων ἰδία, ἴσως ρηθῇ πάλιν διὰ τὰς Ἀθήνας ὅτι: «Τοῦτ' ἔχει μέγιστον ἡ πόλις ἡμῶν ἀγαθόν, ὅτι τῶν καλῶν ἔργων παράδειγμα τοῖς Ἕλλησι γέγονε».—Φίλῳ Μ. Αἴ! Βλέπετε; ἄλλοι θεωροῦμεν τὸ χρῆμα ὡς μέσον καὶ ἄλλοι θεωροῦσιν αὐτὸ ὡς σκοπόν·

Et sans aucun égard ils vont droit à leur but.

Δ. Π. καὶ Μ. Ι. Μ. Ἀγίναν. — Κ. Α, Σ. Μ., Στ. Χ., Δ. Ι. Ν. Κερασοῦντα. Ἐλήφθησαν. Ἐνεγράφητε. Εὐχαριστοῦμεν τὸν κ. Σ. Ι, Α. καὶ ὁμᾶς. — Ἀπ. Ξ. Ἡράκλειον. Ἐστάλη.—Σπ. Αρ. Τσάγεσι. Αἱ κ. Θ. Μ. καὶ Ἀρ. Κ. ἐνεγράφησαν, καὶ τὰ φύλλα ἐστάλησαν ἐξ ἀρχῆς. Εὐχαριστοῦμεν.—Σαπφοῖ. Τὸ ψευδώνυμον δὲν προσθέτει τίποτε εἰς τὸ ἔργον σας. Θέτει μόνον εἰς ἀμφιβολίαν .. τὸ ὄνομα σας.—Καμίλλῳ Π. Εἶνε εὐκολώτερον νὰ διέλθητε διὰ τῆς ὀπῆς μικρᾶς βελόνης παρὰ νὰ εἰσέλθῃ ποίημά σας εἰς τὴν Ἑβδομάδα.—Συλλέκτῃ. Κατὰ πληροφορίας συναδέλφου σας, τῶν καλλιτέρων συλλογῶν γραμματοσήμων κάτοχοι εἰσίν· 1ος ὁ κ. Φερράνης, οὗτινος ἡ συλλογὴ ἀξίζει ἓν καὶ ἥμισυ ἑκατομμύριον. 2ος ὁ κ. Ρότσιλδ καὶ 3ος ὁ κ. Μπορὶδὸν ἀρχαῖος σύμβουλος ἐπικρατείας ἐν Γαλλίᾳ. Τὰ σπανιώτερα δὲ καὶ ἀκριβώτερα γραμματόσημα εἶνε τὰ τῆς Reunion τοῦ 1852 στοιχίζοντα 2,000 φρ. τὸ ἕν, τὰ τοῦ Μαυρικίου (1847) ἀξίας 1500 φρ. καὶ τὰ τῆς Ἀγγλικῆς Γουϊνέας (1850) φρ. 100—200—300 ἀναλόγως τοῦ χρώματος.—Ἐκείνῃ ἥτις πρέπει νὰ ὑπακούῃ τι.

Tous les mechants sont buveurs d' eau

λέγει γάλλος τις ποιητής. Εἴσθε σύμφωνος;—Κ. Π. Μ. Ἀκαταλληλον. — Ἀρτινῷ ἐπίσης. — Ἀντ. Σ., Β. Μ. Ι. Κ/πολιν. Γεωρ. Γ., Α. Π., Ἀμισόν Στ. Π., Ἰ. Ἰωακ., Π. Ι. Ὀρδοῦ. Ἀρ. Π. Μολάους. Κ. Κ. Σῖφνον. Ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν. — Στ. Τ. Ἡ Καάβα, ἣν εἴδατε ἐν τῷ Ἄστρῳ τοῦ Μερουάν, εἶνε θρησκευτικὸν μνημεῖον εὑρισκόμενον ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ μεγάλου τζαμίου τῆς Μέκας. — Σ. Δ. Μ. Ἄργος. Ὁ Μιλάνος Ὀβρένοβιτζ, πρώην βασιλεὺς τῆς Σερβίας, ἐξελέγη ἡγεμὼν ὑπὸ τῆς Σκουψίνας τῇ 20 Ἰουνίου τοῦ 1868, διαδεχθεὶς τὸν θεῖόν του Μιχαὴλ τὸν Γ', δολοφονηθέντα τὴν 28 Μαΐου τοῦ αὐτοῦ ἔτους. — Θεμιστ. Β. Γενεύην. Ἐλήφθησαν καὶ τὰ λοιπά. Φύλλα στέλλονται.—Σ. Ε. Μασσαλίαν. Ἐλήφθησαν. Προσεχῶς ἐλπίζομεν νὰ σᾶς γράψωμεν ἐκτενῶς.— Ἀδελφοῖς Σ. Κάτρον. Στέλλεται.—Μ. Μ. Μελιτόπολιν. Ἐλήφθη. Τὸ βλέμμα ἀληθὲς εἶνε τι θαυμάσιον. Χρόνους ἔχομεν νὰ μάθωμεν περὶ ὑμῶν καὶ θεωροῦμεν εὐτυχῆ τὴν εὐκαιρίαν.— Γ. Β. Σεβαστούπολιν. Ἐπιστολὴ ἐλήφθη. Εὐχαριστῶ θὰ πέμψωμεν τοῖς δηλοῦσι τί προτιμῶσι. Κεριὰ ἢ κουλούρας; Βλέπετε εἶνε δύο καὶ τὰ δῶρα.— Ἐκ Πόρον. Μᾶς ὑπενθυμίζετε τὸν πανηγυρικὸν λόγον ἐπαρχιώτου τινὸς δημάρχου, ἀρχίσαντα καὶ τελειώσαντα ὡς ἑξῆς:

«Τὰ ἀγαθὰ τῆς συγκοινωνίας, κύριοι, εἶνε ἀσυγκρίτως ἀνώτερα ἀπὸ τὰ ἀγαθά.... ἀπὸ τὰ ἀγαθά.... τῆς μὴ συγκοινωνίας».

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ἐξεδόθησαν

Περὶ τῆς κατ' ἀναφορὰν πρὸς τὴν ἀνατομίαν ἀρχαίας ἑλληνικῆς πλαστικῆς τοῦ ἀνθρωπείου σώματος. Λόγος Π. Ἰωάννου ἀναλαμβάνοντος τὴν Πρυτανείαν τοῦ 1891-1892.

Ἱστορία τοῦ Συγχρόνου ἑλληνισμοῦ κτλ. ὑπὸ Ἐπ. Κυριακίδου. Τεύχη Δ'—ϛ'.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΑΤΜΟΠΛΟΙΑ

ΕΤΟΣ 9ΟΝ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΑΡΙΟΥ ΜΕΧΡΙ 31 ΔΕΚΕΜΒΡ. 1891

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

Καθυστεροῦντες μέτοχοι			Δρ.	75,401	51
Μετοχαὶ πρὸς ἀνταλλαγὴν			»	4,229	30
Ἀτμόπλοια. Ἀρχικὴ ἀξία 9 ἀτμοπλοίων	Δρ. 3,961,315 33				
» » Ἀθηνῶν καὶ Σπάρτης	» 2,812,825.—				
	Δ. 6,774,140.33				
Ἀπόσβεσις παρελθ. ἐτῶν	Δρ. 484,541.69				
» ἐνεστῶτος ἔτους	» 122,355.60	Δρ. 606,897.29			
		» 6,167,243.04			
Καταβληθέντα ἀπέναν. ναυαγήσεως Βυζαντίου		» 1,077,039.17	Δρ.	7,244,282	21
Οἰκόπεδον Κορίνθου			»	4,800	—
Ταμεῖον			»	6,299	5
Ἀποθήκη ὑλικοῦ			»	21,808	47
Γαιάνθρακες τόνν. 8,480			»	300,060	88
Ἔπιπλα γραφείων			»	9,686	15
Ἔξοδα ἐγκαταστάσεως			»	22,108	66
Ἑλληνικὴ κυβέρνησις			»	1,638	85
Διάφοροι χρεῶσται			»	599	84
Ναῦλοι εἰσπρακτέοι			»	35,628	81
Λ/σμοὶ πρακτόρων (τὰ ὀφειλόμενα κατὰ τὴν 31 Ὀκτ/βρίου)			»	12,806	65
Γαιάνθρακες ἐν Ἀτμοπλοίοις τόνν. 970			»	34,435	—
Τράπεζα Κων/πόλεως (ὑποκατάστημα Λονδίνου)			»	31,137	—
			Δρ	7,804,924	16

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

Μετοχικὸν κεφάλαιον			Δρ.	5,000,000	—
Ἀποθεματικὸν κεφάλαιον τακτικὸν	Δρ. 73,809.95				
» » τοῦ 1891 τακτικὸν	» 23,311.45			97,121	35
» » ἔκτακτον	Δρ. 229,046.32				
» » τοῦ 1891 ἔκτακτον	» 190,000.—			419,046	32
Δάνειον δι' ὁμολογιῶν Δ. 42,000	Δρ. 35.—		»	1,470,000	—
Προκαταβολαὶ			»	40,356	72
Διάφοροι πιστωταὶ			»	25,075	37
Μερίσματα			»	7,890	12
Προμηθευταὶ γαιανθράκων			»	293,977	92
Τράπεζα Βιομηχανικὴ			»	1,123	74
Κέρδη καὶ ζημίαι (κέρδη καθαρά)			»	450,332	62
			Δρ.	7,804,924	16

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΤΗΣ ΜΕΡΙΔΟΣ "ΚΕΡΔΗ ΚΑΙ ΖΗΜΙΑΙ,

ΧΡΕΩΣΙΣ

Ἔξοδα διαχειρίσεως			Δρ.	9,997	84
Μισθοδοσίαι ὑπαλλήλων			»	29,250	—
Ἐνοίκια			»	7,590	—
Ἔξοδα κινήσεως ἀτμοπλοίων			»	1,112,197	37
Ἐπισκευαὶ »			»	77,804	11
Καθαρισμοὶ »			»	19,329	33
Ἐφόδια καὶ σκεύη »			»	5,693	43
Μισθοδοσίαι πληρωμάτων			»	262,050	64
Τροφοδοσίαι »			»	145,888	82
» ἐπιβατῶν			»	23,197	15
Ναῦλοι εἰς ξένας Ἑταιρίας			»	51,859	84
Σύμβασις Μαύρης Θαλάσσης			»	20,688	05
Ἀκυρώσεις ναύλων			»	4,438	36
Ἀποζημιώσεις			»	10,361	49
Προμήθειαι			»	115,075	26
Ἔξοδα συντηρήσεως πρακτωρείων			»	51,655	96
Φόρος ἐπιτηδεύματος			»	14,104	89
» καὶ χαρτόσημον (πρόσθετον 1890)			»	2,126	25
Ἔντυπα ὑπηρεσίας			»	5,938	90
Ἀποστολὴ πληρωμάτων Dunda	Δρ. 10,291.25		»		
Ἐπισφαλεῖς λογαριασμοὶ	» 9,203.15		»		
Ἀσφάλιστρα	» 26,975,60		»		
Ἀποσβέσεις ἀτμοπλοίων	Δρ. 122,355.60				
» ναύλων	» 2,000.—				
» ἐξόδων ἐγκαταστ.	» 3,000.—				
» οἰκοπέδου Κορίνθ.	» 600.—	» 127,955.60	»		
Ἀποθεματικὸν κεφάλαιον τακτικὸν		» 23,311.40	»		
» » ἔκτακτον		» 190,000.—	»	387,737	—
Διανεμητέα		Δρ. 445,042.90	»		
Ἀφιέμενα ἐκ νέου		» 5,289 72	»	450,332	62
			Δρ.	2,807,317	3

ΠΙΣΤΩΣΙΣ

Ἀφεθέντα ἐκ τῶν Κερδῶν Ἰσολογισμοῦ 1890	Δρ.	2,274	11
Ναῦλοι ἐπιβατῶν	»	853,873	13
Ναῦλοι ἐμπορευμάτων	»	1,589,504	74
Ἔκτακτοι πλόες	»	299,377	70
Τόκοι	»	27,162	24
Ὠφέλειαι διάφοροι	»	35,125	39
	Δρ.	2,807,317	3

ΔΙΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΚΕΡΔΩΝ

Τόκος ἐπὶ 25,000 μετοχῶν πρὸς δραχ. 10 ἐφ' ἑκάστης (πληρωτέος ἐντὸς τοῦ Φεβρουαρίου)	Δρ.	250,000.—
Μέρισμα » » » » 5 » (πληρωτέον ἐντὸς τοῦ Ἰουλίου)	»	125,000.—
Δικαίωμα: Ἱδρυτῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 38 τοῦ καταστατικοῦ	»	10,000.—
» Συμβούλων » » » » »	»	10,000.—
» Διαχειριστοῦ » » » » »	»	8,333.35
» Ἀξιωματικῶν καὶ ὑπαλλήλων κατὰ τὸ ἄρθρον 38 τοῦ Καταστατικοῦ	»	13,333.30
Φόρος Δημοσίου πρὸς 5 ο/ο ἐπὶ τῶν Κερδῶν	»	20,562,50
Χαρτόσημον πρὸς 5 ο/ο ἐπὶ τῶν Κερδῶν	»	7,813.75
Τὰ ἀφιέμενα διὰ τὸ ἐπιόν ἔτος	»	5,289.72
	Δρ.	450.332.62

Ὁ Διαχειριστὴς
Κ. ΨΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Λογιστὴς
Φ. Ροδοκανάκης